

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnji Evrope.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0482) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 169 (13.400)

Trst, petek, 21. julija 1989

Stavke in mednacionalni spori vse bolj razdvajajo javnost

Rudarji se vračajo v rove V Abhaziji so še neredi

Vodja vladne delegacije Sljankov je razglasil sporazum z rudarji iz Kuzbasa - Stavkovni val pa je sedaj zajel tudi Kazahstan - Pozivi k spravi med Abhazi in Gruzijci ne zaležejo

MOSKVA — Stavkovni val v Kuzbasu postopoma poje-
nja, v Donbasu v Ukrajini in od včeraj tudi v premogovnem
središču v Kazahstanu pa rudarji še naprej stavkajo. Škoda,
ki jo je doslej povzročila stavka, gre v desetine milijonov
rublejev. Vodja vladne delegacije Nikolaj Sljankov, ki je bil
prejšnje dni v Kuzbasu je navedel kot glavni vzrok izbruha
stavk vsesplošno zanemarjenost te regije. Pogajanja s stav-
kovnimi odbori in vladno komisijo je neposredno prenašala
krajevna radijska postaja, Sljankov in poslanec Tejmuraz
Avaliani pa sta razglasila dosežen sporazum: premogovniška
podjetja bodo dobila široko samostojnost, odslej bodo
nadplanski izkop premoga lahko sama prodajala doma ali
na tuje s svojimi cenami. Rudarjem pa priznavajo kot del-
ovni čas tudi spust v jame ter proste nedelje in daljše
dopuste. V Kuzbasu bodo tudi trgovine bolje založene.

Dogovor med sindikalnimi odbori in vladno komisijo pa
je včeraj razdvojil sovjetski tisk. Tednik Moskovske novosti
tako piše, kako »preseneča dejstvo, da se mora baza odloča-
ti za stavko, zato da pospeši reforme, ki jih načrtuje vod-
stveni vrh. Želja po reformah je zelo živa,« še piše tednik,
»reform pa ni od nikoder in če so, se ljudstvu bližajo prepo-
časi.« Kljub pozitivnim ocenam rudarske stavke pa Mos-
kovske novosti opozarjajo, da ne sme ta oblika boja postati
iluzija, da se samo na ta način doseže veliko in takoj. Prav-
da pa je včeraj objavila poziv sovjetskih kmetov, ki rudarje
rotijo, naj prenehajo s stavko. »Kmetje smo na veliko slab-
šem položaju, saj je vlada na nas popolnoma pozabila, zara-
di tega pa še ne nameravamo pobijati goveda in sežigati
žitnih polj,« menijo predstavniki kolhoza Rosija v Donbasu
in poziv zaključujejo rekoč, da bodo reforme prišle hitreje

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Shod rudarjev v Makejevki v Donbasu (Telefoto AP)

Poslanska zbornica zavrnila obveznost varnostnih sedežev

RIM — V poslanski zbornici je
večina zabeležila nov razkol. To-
krat je prišlo do kreganja (v diplo-
matskem žargonu bi temu rekli
»živahna izmenjava mnenj«) med
razpravo o amandmajih, ki naj bi
izboljšali dekret ministra Ferrija o
varnostnih pasovih in varnostnih
sedežih za na jmlajše.

Predmet tolikšne razprave so
bili predvsem varnostni sedeži, ki
bi jih morali namestiti na zaseb-
nih avtomobilih in v katerih bi
morali, s posebnimi različicami,
sedeti dojenčki in otročki. Z 168
glasovi za in 163 proti so poslanci
sprejeli amandma, ki ga je pred-
stavil demokristijan Mario Uselli-
ni in tako zbrisali varnostne sede-
že iz življenja italijanskega avto-
mobilista.

Po novem naj bi tekstu Ferrije-
vega odloka dodali postavko, da
morajo »potniki do dvanajstega
leta starosti sedeti na zadnjih se-
dežih«. Nikjer ni navedeno, če
morajo biti privezani s pasovi ali
ne, to pa bo najbrž prej ali slej
predmet nove razprave. Mladi po-
tniki pa lahko sedijo na prednjih
sedežih le, če so privezani s pri-
mernimi »zadrževalnimi sistemi«
(beri: sistemi di ritenuta), ki so v
novi in bolj izbrani terminologij

zamenjali prozaične varnostne pa-
sove.

Poslanci so z veliko vnemo
prediskutirali tudi tisti odstavek 2.
člena Ferrijevega odloka, v kate-
rem je bil govor o mladih potnik-
kih v taksijih. Po novem naj bi
zbrisali tako obvezo po varnostnih
sedežih za potnike, ki so manjši
od štirih let, kot postavko, po ka-
teri so smeli potniki do dvanajste-
ga leta starosti sedeti brez zadrž-
evalnih sistemov, če se je na za-
dnjem sedežu peljala oseba, ki je
imela več kot 16 let. Vprašanje
dvanajstletnikov v taksiju je sicer
ostalo delno odprto, saj bodo sme-
li na pot brez varnostnih pasov iz-
ključno v mestih. Poslanska zbor-
nica je vsekakor zavrnila amand-
ma, ki ga je predstavil socialde-
mokrat Caria. Po njegovem mne-
nju, naj ne bi bili varnostni pasovi
obvezni v mestnih središčih od 7.
do 22. ure. Komisija je zavrnila
amandma z 212 glasovi za in 117
proti.

Člani poslanske zbornice so si
bili v laseh tudi zaradi dveh
amandmajev, ki so bili osredoto-
čeni na hitrostne omejitve in so
predvidevali različice glede na
kubike raznih motorjev. Sedaj bo
o sedežih, varnostnih pasovih in
zadrževalnih sistemov razpravljaj
senat.

V letalski nesreči umrlo 117 potnikov

V letalski nesreči v Iowi je izgubilo življenje 117 potnikov letala DC-10,
ki je letelo na progi Denver-Chicago. Nesrečo je preživel 176 oseb, med
katerimi so tudi pilot, ki je z izredno spretnostjo preprečil, da bi nesreča
zadobila obrise prave katastrofe, in vseh enajst članov posadke. Letalo je
strmoglavilo, ker je popolnoma odpovedal hidravlični sistem.

Na sliki (telefoto AP): reševalna akcija v Sioux Cityju

NA 12. STRANI

Pred današnjim srečanjem s tajniki vladne koalicije Seznam ministrov zadnja ovira za sestavo Andreottijeve vlade

DUŠAN KALC

RIM — Nad Rimom je razpotegnjena razbeljena odeja
dušljive sopare. Delovni ritem se v takšnih razmerah nujno
upočasni. To pa očitno ne velja za rimske kovačnice oblas-
ti. Zdi se, kot bi julijska pripeka blagodejno vplivala na
vladno krizo, ki je bila dva meseca »zamrznjena« in se je
začela sedaj končno taliti. Naenkrat je postala rešitev vlad-
ne krize stvar ur in ne več dnevov. Včeraj so se vsepovsod
pretakali glasovi, da bo Andreotti, človek izrednih izkušenj
in železnih živcev, že danes, po srečanju s tajniki petih
strank, izročil predsedniku republike Cossigi seznam minist-
rov nove vlade. Morda je to pretirano, zato pa je nadvse
verjetno, da bo to storil jutri dopoldne. V tem primeru bi že
v pondeljek zjutraj sklical ministrski svet za imenovanje
podtajnika predsedstva vlade (ki bo njegov zvesti sodela-
vec Cristofori) in ostalih podministrov. Prihodnjo sredo pa
naj bi se že predstavil v senatu s svojim programom.

Včerajšnje politično dogajanje je bilo v skladu z že ome-
njeno soparo na videz dokaj mlahavo. Nikomur se ni dalo
dajati izjav in pogrevati polemik, tako da so bili kolegi
tiskovnih agencij praznih rok. Dan je bil uradno proglašen
za dan razmisleka, tako za Andreottija, kot za vodilne orga-
ne petih strank »nove« večine. V resnici pa je bil dan vro-
čičnih stikov, pogajanj, kreganj in prekanj znotraj in iz-
ven strank za oblikovanje seznama ministrov. Hkrati pa se
je že začela tudi divja tekma za podministrska mesta.

Medtem ko je glede imenovanj prava zmeda, ni več
težav v političnem smislu. Če pa bi se med današnjim vr-
hom petih pokazala še kakšna ovira, jo bo Andreotti s svojo
izkušenostjo znal odstraniti. Takšno je namreč mnenje vseh
političnih opazovalcev.

Nared je tudi program, ki ga je Andreotti že preveril s
predstavniki petih strank, in tudi v tem pogledu ne bi sme-
lo priti do posebnih težav. Danes se bo vsekakor tudi o tem
izrekel vrh petih tajnikov. Od političnih strank ni bilo sliša-
ti včeraj nobenih posebnih ugovorov glede programa. Og-
lasil se je samo Craxi, toda ne z ugovorom, temveč s pripo-
ročilom. Socialistični tajnik je namreč dal izjavo, s katero je
želel poudariti, da je treba dati prednost boju proti mami-
lom.

Kaj pa o Andreottijevem programu menijo družbene sile
v Italiji. Mnenja so deljena. Confindustrii so Andreottijeve
namenjene vseč, levičarskim sindikatom pa ne dišijo preveč.
Predsednik Confindustrie Pininfarina je včeraj na skupščini
industrijcev iz Ternija dejal, da bo vlada, kakršno si zamiš-
lja Andreotti, lahko bistveno prispevala h gospodarskemu
razvoju ter usposobila državo za zahtevne naloge, ki jih bo
prineslo evropsko enotno tržišče. Pininfarina je še pristavil,
da bo pravo preizkušnjo predstavljal gospodarski manever,
vendar ne bo mogoče po njegovem uresničiti učinkovite
gospodarske politike brez institucionalnih reform.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Boj proti pojavi alg

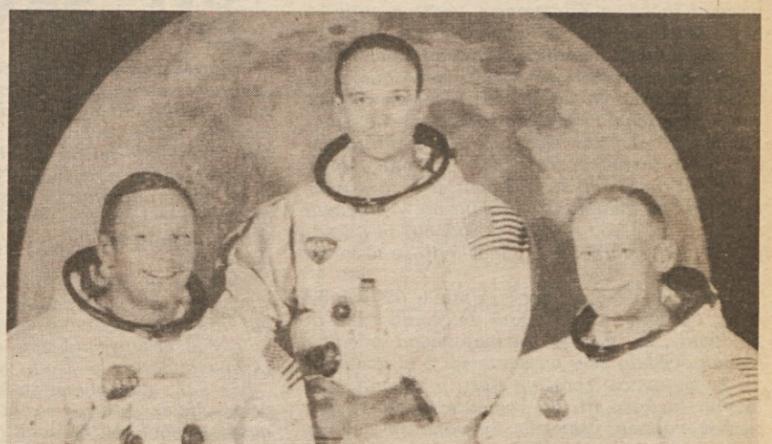
NA 4. STRANI

□ □ □

Dolge kolone tovornjakov na mejnem prehodu na Fernetičih

NA 5. STRANI

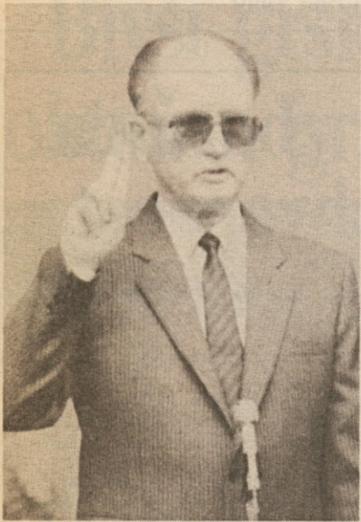
Pred 20 leti na Luni

V ZDA so včeraj počastili dvajsetletnico izkrcanja na Luni. O pomenu tega
dogodka pa so razmišljali tudi nekateri italijanski kulturni delavci

NA 9. STRANI

Sestava nove vlade ne bo lahka naloga Jaruzelski je včeraj prisegel v parlamentu

VARŠAVA — Novi poljski predsednik Wojciech Jaruzelski, šesti po vrsti, je danes prisegel v parlamentu (na sliki). Glede edinega glasa, ki mu je omogočil izvolitev, pa novi predsednik ni imel pomislekov. V kratkem nagovoru parlamentarcem je dejal, da ga ta resnica ne plaši in da bo kljub vsemu skušal biti predsednik vseh Poljakov brez izjeme. Nato je povabil opozicijo k plodnemu sodelovanju in poudaril, da »država ne more zaupati v stabilnost brez globokih reform, a da globoke reforme lahko ustvari samo stabilna država«. O bodoči vladni koaliciji pa se še ni izrekel.

Opozicija ni zamudila priložnosti in je novoizvoljenega predsednika večkrat opozorila, da je »usodni« glas jasno opozorilo, da Jaruzelskega velik del družbe ne mara. »Od njega bo sedaj odvisno, kakšen predsednik bo,« sta na primer izjavila Geremek in Kuron in dodala, da je prav tako od njega odvisno, kako bo sodeloval pri uresničevanju napovedanih reform.

Kljub čistemu morju in begu turistov z italijanske obale Nespodbudni turistični podatki: v Jugoslaviji precej manj gostov

LJUBLJANA — V Jugoslaviji letos ni moč pričakovati, da bi dosegli lanske turistične rezultate. To je ugotovitev, ki je danes, na vrhuncu turistične sezone, že bolj ali manj jasna in jo bistveno ne bo mogel spremeniti niti eventualni boljši obisk v septembru in kasnejših jesenskih mesecih. Od Portoroža do črnogorske obale namreč v teh dneh poročajo o povprečno 15-20-odstotnem zmanjšanju števila turistov, predvsem na jadranski obali pa ob tem povsem različno ocenjujejo vzroke za takšen padec obiska.

Če bi se o tem pogovarjali zgolj na osnovi dogodkov zadnjih dni, bi seveda lahko »krivico« za takšen obisk prevalili na pojav alg, čeprav ob jugoslovanskem delu jadranske obale niti nimajo posebnih težav s cvetenjem morja, še posebej ne južneje od Reke. Turistov kljub temu ni dovolj in zdi se, da se bo ta pomembna jugoslovanska gospodarska dejavnost letos prvič soočila z že dolgo napovedovanim dejstvom, da se večletno padanje standarda v državi prej ali slej mora odraziti tudi na števek turistične sezone. V Jugoslaviji vse doslej v poletnih mesecih namreč ni bilo opaziti, da bi Jugoslavlani hodili manj na dopust, kar so kazale tudi vse statistike. Letos se bo prvič po osvoboditvi zgodilo, da bo turistična mesta ob obali in na kontinentu obiskalo več tujih kot domačih turistov, menda bo ta odstotek za celih 15 točk v korist tujcev. Razlogi so že v omenjenem padanju standarda in pa v nepripravljenosti večjega dela turističnega gospodarstva, da bi prilagodili ponudbo tudi gostom z manjšimi plačilnimi možnostmi. Vse do sredine julija so iz številnih turističnih središč namreč poročali, da ni nobenih možnosti za uvajanje popustov, sedaj pa se je

pokazalo, da je teh možnosti kar veliko, pričakovati je, da jih bo v prihodnjih dneh še veliko več.

V tem trenutku kaže, da bodo letošnje načrte dosegli samo ob slovenskem delu obale, kjer beležijo relativno ugodne rezultate, najtežje pa je ob črnogorski obali in na območju Dubrovnika, kjer je obisk manjši tudi do 30 odstotkov. Za obe omenjeni območji sicer velja, da že nekaj let beležita negativne trende in poznavalci pravijo, da je to predvsem posledica precenjanja tamkajšnje ponudbe. Nekatere tuje agencije, predvsem iz ZR Nemčije, so namreč zadnja leta precej zmanjšale število gostov, ki so jih pošiljali proti tem ciljem, vzrok so bile visoke cene.

Ob obali v tem trenutku upajo, da bi takšne rezultate lahko v precejšnji meri popravili turisti iz Italije, saj bodo morda nekateri Italijani zaradi pojava alg zamenjali svoj počitniški cilj. To so zaenkrat seveda le želje, kaj se bo pa zares zgodilo, bomo lahko videli šele avgusta. V tem trenutku je kljub vsemu že jasno, da bodo takšna turistična gibanja prav zagotovo vzpodbudila različne slabosti in odpravljanje vzrokov za nekatere tradicionalne slabosti, ki so jih turisti srečevali ob Jadranu tudi letos. Mislimo na slabo PTT zvezo, težave pri menjavi deviz, številna odprta gradbišča v nekaterih mestih in podobno. Najlažje bi namreč bilo, če bi krivico za slabšo sezono prevalili zgolj na cvetenje morja; iz Istre in Hrvaškega primorja pa doslej še ni bilo primera, da bi kakšen turist zapustil Jugoslavijo zaradi te nadloge.

ROBERT MECILOŠEK

Kitajska zelo kritična do tujine ki se preveč vtika v njene zadeve

PEKING — Kitajske oblasti so zavrnilo zahtevo ES, ki je hotela, da bi zunanji opazovalci prisostvovali procesom proti osebam, ki so bile obtožene protivladne dejavnosti. V Parizu se je že zbrala skupina kitajskih disidentov, ki bi radi ustanovili Demokrasko kitajsko fronto. (Na sliki AP tiskovna konferenca DKF)

Kitajci so bili zelo kritični tudi do ZDA, ki so uvedle ekonomske sankcije. Kitajske oblasti so izjavile, da gre za grobo in nedopustno vmešavanje v notranje zadeve tuje države.

Na Kitajskem so vsekakor uvedli nekatere protiukrepe. Sekira je najprej obglavila tuj tisk. Po novih predpisih, o katerih je obsežno poročal glasnik zunanjega ministrstva, naj bi na Kitajskem prepovedali prodajo tujih listov, ki niso v skladu s »kitajsko notranjo politiko«, oziroma onih, ki »žalijo narod«.

Tajne službe in Epoca staknile anonimnika?

PALERMO — Italijanske tajne službe so menda že ugotovile, kdo je oseba, ki je natipkala na povsem navadnem in izredno rabljenem pisalnem stroju anonimna pisma, v katerih je neznanec blatil delovne preiskovalnega sodnika Giovannija Falconeja. Tajne službe so menda javile, da bodo obdržale najstrožjo tajnost glede imena, vsaj do zaključka vladne krize. S sestavo nove vlade naj bi bila Italija dovolj močna za novo preizkušnjo, ki bi lahko imela, vsaj po menju glasnika tajnih služb, destabilizacijski učinek.

Izjave tajnih služb lahko samo še podžgejo radovednost prebivalstva, ki je že nekaj dni v velikim zanimanjem sledilo aferi anonimnih pisem, v katerih je pisalo, da je sodnik Falcone zlorabljal svoj položaj in izkoriščal svojo preiskovalno

moč ter si na svojstven način lastil izjave skesanih mafijašev.

V anonimnih pisemih je neznan avtor navedel mnogo podatkov, ki so bili znani izključno ožjemu krogu Falconejevih sodelavcev in kolegcev, ki so se ukvarjali s protimafijskimi preiskavami.

Tednik Epoca pa je nekoliko iznenadil tajne službe in javil, da bo v naslednji številki podrobno poročal o anonimniku. Ta naj bi bil sodnik Alberto Di Pisa, ki se od leta 1978, ko so ga iz Pize premetili v Palermo, ukvarjal z najbolj žgočimi preiskavami. Kdo je prišepnil novinarjem Epoce veliko »tajno«, je seveda skrivnosta, verodostojnost vira in informacije pa bomo lahko preverili šele potem, ko bodo tajne službe objavile svoje poročilo. Sodnik Di Pisa je bil obveščen o pisanju Epoce in je izjavil, da še ne ve, kako bo reagiral, sicer pa trdi, da je nedolžen.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Rudarji se vračajo

le, če se bo utrdila enotnost in solidarnost med vsemi kategorijami delavcev.

Medtem pa so medetnične razprtije med Gruziji in Abhazi pripomogle k temu, da so letoviščarska mesta ob Črnem morju vse bolj podobna begunskim taboriščem. Na tem področju namreč vlada zatišje, ki pa je polno napetosti in nič ne kaže, da se bo položaj kmalu sprostil. Prva sekretarja partijskih organizacij Gruzije in Abhazije sta brez uspeha po radiu in televiziji te avtonomne republike pozvala rojake, naj prenehajo z mednacionalnim spovraštvom, nova poročila o izgredih pa se kljub temu kar vrstijo.

● Seznam ministrov

Povsem drugačno je stališče tajnika sindikata CGIL Bruna Trentina, za katerega Andreottijeva programska usmeritev sploh ni perspektivna in spodbudna in se glavnih problemov sploh ne dotakne. Vse ostaja pri starem, tako na področju politike, kot na področju institucionalnih reform. Zelo reven je tudi gospodarski program, saj sploh ni znano, kaj namerava Andreotti ukreniti na področju javnih dolgov.

Programi pa v splošnem ne vzbujajo več prevelike pozornosti, ki je usmerjena bolj v sezname morebitnih ministrov. Andreottijeva vlada bo v bistvu nekakšna ponovitev prejšnje vlade. Formula je ista, programi so podobni, le De Mite ne bo več zraven. Pa še v treh ključnih ministrstvih bo prišlo do bistvenih sprememb, to je v zunanjem, zakladnem in obrambnem ministrstvu. Zakladno ministrstvo namerava Andreotti poveriti bivšemu guvernerju Italijanske banke Guidu Carliju. Zunanje ministrstvo hočejo po vsej sili imeti socialisti, zaradi katerega pa so se tudi pošteno kregali med sabo. Kaže, da bo vanj stopil Amato. Glavna včerajšnja novost pa je ta, da bi prevzel podpredsedstvo vlade Martelli, medtem ko naj bi glavni pretendent De Michelis ostal praznih rok. Očitno je bivši podpredsednik padel v nemilost. Tretja bistvena novost je obrambno ministrstvo, ki ga bo od liberalca Zanoneja povzel demokristjanski predstavnik leve struje Martinazzoli. Na ta način bi KD izgubila eno ministrstvo (za obrambno ministrstvo bo morala namreč prepustiti liberalcem dve manj pomembni mesti). Prav zato ni izključeno, da si bo Andreotti izmislil še eno ministrstvo, da bi njegova stranka ohranila, kot doslej, 16 mest. Še vedno je odprto tudi vprašanje Romite, ki ga zaenkrat sicer ni na seznamu, a bi znal prevzeti mesto evropskega parlamentarca La Pergole. Tudi demokristjanska levica še ni dokončno izbrala.

Italijanski admiral na obisku v Sloveniji

BLED — Načelnik generalštaba oboroženih sil SFRJ general polkovnik Stevan Mirković se je včeraj na Bledu srečal z načelnikom generalštaba obrambe oboroženih sil Italije admiralom eskadre Mariom Portom.

Srečanje in razgovori načelnikov so potekali v delovnem vzdušju. Ugotovila sta, da je mednarodno sodelovanje uspešno in da so zagotovljeni vsi pogoji za nadaljnji razvoj tega sodelovanja. (dd)

Bogič Bogičević član predsedstva iz BiH

SARAJEVO — Skupščina Bosne in Hercegovine je včeraj na plenarnem zasedanju s tajnim glasovanjem izbrala magistra Bogiča Bogičevića za člana predsedstva Jugoslavije iz te republike. Kot edini kandidat socialistične zveze, potem ko je poprej na referendumu prepričljivo premagal četverico kandidatov, je Bogičević včeraj od 217 možnih dobil 198 glasov. Bogič Bogičević se je rodil leta 1953 in je tako najmlajši član jugoslovanskega državnega predsedstva. (dd)

V leskovškem zaporu pazniki prekoračili pooblastila do albanskih »izolirancev«

LJUBLJANA — Kot je sporočila uradna agencija Tanjug, so pravosodni organi v Leskovcu začeli z uradno preiskavo proti dvanajstim delavcem leskovškega občinskega zapora. Utemeljeno so osumljeni, da so pri opravljanju službene dolžnosti prekoračili pooblastila. Komandirja straže v tem zaporu pa so že suspendirali.

Kot pravi sporočilo, so preiskavo sprožili po obvestilu, da so pazniki v zaporu konec letošnjega marca uporabljali silo proti 41 osebam s Kosova, ki so bili od tam odpeljani v leskovški zapor v »izolacijo«. Večina prizadetih »izolirancev«, ki so albanske narodnosti, je že dala izjavo pred tožilcem.

Tako so prvič sicer posredno, a uradno potrjena pričevanja ljudi, ki so jih s Kosova po marčevskih nemirih odpeljali v zapore v Srbijo v tako imenovano »izolacijo« (zapor brez sodnega postopka, neke vrste internacija), o nečloveški obravnavi in mučenjih, ki so jih jugoslovanski časopisi v zadnjih mesecih na veliko prenašali. Po svoje se tako uresničuje napoved predsedstva Jugoslavije, ki je pred dnevi sporočila, da se nihče več ne nahaja v pravno sumljivih okoliščinah »izolacije«, da bo poskrbelo za red tudi na področju delovanja represivnih državnih organov, ki so v stiku s kosovsko situacijo. (D. V.)

Priprave na bližnji deveti vrh neuvrščenih, ki bo prve dni septembra (se pravi, še kako kmalu) v Beogradu, so v bistvu še zmeraj enigmatične. Kakšna bodo posamezna stališča ali predlogi, da bi gibanje dejansko razmahnilo, še ni dano vedeti. Listine sicer pripravljajo (posamezne države udeleženke naj bi jih dobile vsaj štiri tedne pred začetkom konference), vsebina pa je še popolna skrivnost.

Na zadnjem zasedanju Zvezne konference Socialistične zveze v Beogradu, ki je bilo pred dnevi in ni uspelo, ker je med potekom več kot polovica delegatov zapustila zasedanje, je zunanji minister Lončar sicer govoril o pripravah; bili pa so to bolj tako rekoč »elementi«, kakor jih je imenoval tudi sam. Omenil je tudi nekatera izhodišča, toda ne dovolj odločno. V glavnem vemo, da bo treba gibanje posodobiti in ga napraviti bolj stvarnega. V Jugoslaviji se to ve že dolgo.

Glede na tako megle priprave (ne oziraje se na to, da se bo o vsebini določenih listih in predlogov že zavaljo mednarodnega bontona kajpak zvedelo šele na konferenci) je razumljivo, če se javnost sprašuje zlasti o ključnih problemih in kako jih na konferenci nameravajo razčističiti in usmeriti. Bistvena je seveda nova tako rekoč »identifikacija« gibanja. Udeleženci bodo morali odgovoriti zlasti na vprašanje, zakaj je še potrebno, se pravi dokazati, da se ni izčrpalo.

Neuvrščeni: posodabljanje gre skozi samokritičnost

Opazovalci, ki spremljajo sicer skrivnostne priprave, menijo, da se bo morala tokrat konferenca, glede na to, da smo prišli resnično do razpotja, jasno izreči o tem, kaj napraviti v lastnih vrstah, kaj pa pri problemih in pojavih, ki imajo svetovno razsežnost. Pogosta je trditev, da bi se moralo gibanje na konferenci v Beogradu dokončno in zavestno znebiti oznake, da obsega samo zaostale dežele in da je nekaj njihov zastavonoša.

Dejstvo je, pravijo, da vloga gibanja ne bi smela več biti sekundarna, podrejena, marveč naj bi se gibanje neposredno in smelo vključevalo v konkretne probleme svetovnega razvoja. Le tako bi potrdilo svojo veljavo.

Še kako utemeljena so zato priporočila, naj pripravljalci, zlasti pa seveda Jugoslavija, ki bo gostitelj konference, pohitijo z »oblikovanjem idej«, pravzaprav z novimi idejami, ki naj dajo gibanju nov zagon.

Te tako rekoč nove ideje, je slišati, pa naj bi zadevale predvsem tiste probleme, ki so žgoči v

današnjem svetu in bodo še bolj v bodoče. Gre na primer za neslutni tehnološki napredek, za ekologijo, za človekove pravice, za mamila in drugo, ki so sicer res na dnevnem redu svetovnih dogajanj, toda še premalo udarno in organizirano. Združeni narodi se kajpak trudijo, toda so prepočasni. Aktivna prisotnost neuvrščenih pri teh vprašanjih bi še kako vplivala na »mobilizacijo« svetovnih silnic, kakor je rekel Perez de Cuellar na zadnjem zasedanju svetovne organizacije.

Osrednje vprašanje, ki resnično terja »posodobitev«, zadeva gospodarske odnose v svetu. Jez med Severom in Jugom je vse globlji. Problem dolgov, ki segajo že v astronomijo, je za »tretji svet« (pa tudi za druge) življenjskega pomena. Vendar se pred bližnjo konferenco v Beogradu preriva v osrednje stališče, da neuvrščeni pri tem ne bi smeli več igrati »pasivne vloge«, v glavnem molelovati pri bogatih deželah, naravnost prositi za razumevanje in pomoč, marveč naj bi končno pripravili vrsto konkret-

nih predlogov (seveda naravnanih na svetovne razmere in možnosti), predvsem pa naj bi sami pričeli odločne spreminjati lastno gospodarsko podobo.

Potreba bo namreč večja samokritičnost. S tem jim bodo tudi bogatejši intenzivneje pomagali. Problem pa je seveda tudi pri medsebojnem gospodarskem sodelovanju neuvrščenih, pri čemer je domala popoln zastoj. Izrazit primer je prav Jugoslavija, ki izvažna v neuvrščene dežele 16, uvažna pa komaj 14 odstotkov blaga. Teza o tako imenovani večji »regionalizaciji« gospodarskega sodelovanja med neuvrščenimi in drugimi pa je tista, ki bi morala pričeti prevladovati v svetovnih odnosih.

Opazovalci opozarjajo tudi na problem razoroževanja, ki ga neuvrščeni kajpak stalno naglašajo, obnašajo pa se nasprotno od deklarirane politike. Na svetu je danes 28 primerov vojne, no, 22 vojnih stanj je med neuvrščenimi. Ti namenjajo vsako leto oboroževanju okrog 35 milijard dolarjev. Pred beograjsko konferenco izstopa zdaj mnenje, naj bi se neuvrščeni jasneje izrekli tudi o takem obnašanju in naj bi se sami pričeli razoroževati. Njihova vloga v mednarodnih razorožitvenih tokovih bi se na ta način še kako okrepila.

V tem je namreč problem. Neredko neuvrščeni govore eno, delajo pa drugo. Prenova gibanja, ki naj bi jo spodbudila bližnja beograjska konferenca, naj bi namreč izhajala prav iz odprave tega nonsensa.

MIRO KOCJAN

Po včerajšnjem sklepu deželnega sveta Referenduma o lovu v naši deželi ne bo!

TRST — Ker se člani predsedstva deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine, skupno s tremi strokovnjaki, ki jih je izvolila skupščina, niso soglasno izrekli o dopustnosti predlogov za sklicanje dveh referendumov, je o njim morala včeraj razpravljati deželna skupščina.

Po nameri predlagateljev bi bilo treba s prvim referendumom odpraviti deželni zakon št. 29/66, ki določa predpise za zaščito divjadi, za lov ter roke in načine za lov divjadi. Obenem bi z referendumom morali odpraviti tudi 12. člen deželnega zakona št. 11/83, ki urejuje lov in ribolov znotraj naravnih parkov in območij krajinske zaščite.

Razprava o vprašanju je bila, kot vedno doslej, zelo živahna, ker tudi v strankah ni enotnih stališč o tem problemu. Z različnimi stališči so v razpravo posegli svetovalci Brezigar (SSK), Cavallo (Proletarska demokracija), Vivian (Zeleni), Cisilino (PSDI), Wehrenfennig (Zelena lista), Gambassini (Lista za Trst), Coiro (MSI-DN), Bratina (KPI), Bulfone (PSI) in Braida (KD) ter pristojni odbornik Vespasiano (PSI). Sledilo je glasovanje dveh resolucij, ki sta z različnima utemeljitvama predlagali dopustnost oziroma nedopustnost predloga o sklicanju referendumov. Za sprejetje dokumenta je bila potrebna absolutna večina (32) glasov. Z 41 gla-

sovi (krščanske demokracije, socialistov, socialdemokratov, republikancev, Liste za Trst in misovcev) proti 13 (proletarske demokracije, komunistov, zelene liste, zelenih in Slovenske skupnosti) je bila odobrena resolucija, ki so jo predložile svetovalske skupine KD, PSI, PSDI, MSI in Lista za Trst, in ki v bistvu zavrača sklicanje referendumov. Z glasovi istih strank pa je bila zavrnjena resolucija DP, zelene liste in zelenih, ki pa je zahtevala sklicanje referendumov.

Skupščina se je nato spoprijela z drugim predlogom referendumov. Razprava je bila tokrat krajša, ker je bil deželni svet soglasno mnenja, da je možno sklicati referendum, s katerim se bo prebivalstvo lahko izreklo o ukinitvi deželnega zakona št. 42/88. Omenjeni zakon prenaša določila državnega zakona št. 431 (tako imenovanega zakona Galasso) tudi na deželno ozemlje glede zaščite področij posebnega krajinskega pomena.

V razpravo so posegli svetovalci Brezigar (SSK), Cavallo (DP), Vivian (zeleni), Rossi (zelena lista), Cecovini (Lista za Trst), Coiro (MSI), Sonogo (KPI), Bulfone (PSI), Dominici (KD) in v imenu deželnega odbora socialist Carbone. S tem je torej stekel postopek za izvedbo tega referendumov.

Obeležje letalcu Josipu Križaju

ILIRSKA BISTRICA — Na Jarmovcu pod Snežnikom bodo v soboto dopoldne odkrili spominsko obeležje primorskemu rojaku, letalcu Josipu Križaju, ki se je tam na službenem poletu proti Reki ponesrečil 8. oktobra leta 1948. Josip Križaj iz Koprive na Krasu se je kot letalec uveljavil že v španski republikanski armadi, svojo kariero vojaškega pilota pa je nadaljeval tudi kot pilot in letalski inštruktor v NOB ter kot aktivni častnik v JLA. Odkritje spomenika sodi v program prireditev v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda. Prireditelji, občinski odbor ZZB NOV, planinci in odbor za postavitev tega obeležja so jutri ob 8. uri zagotovili tudi prevoz z bistriške avtobusne postaje na Gomance oziroma do Jarmovca, ob povratku pa planinci z občinsko zvezo telesnokulturnih organizacij za ljubitelje rekreacije pripravljajo tudi pohod od Jarmovca preko Orlovice do Gomancev. J. O.

MITSUBISHI

COLT 15.400 DEM
LANCER 16.600 DEM
GALANT 18.500 DEM

Garancija tri leta, dobava takoj.

Unikomerc Zagreb
Predstavništvo Ljubljana
Celovska c. 147, tel.: (061) 555-033, 555-458

Na letošnji »Mladi briezi« Otroci odkrivajo zaklade Rezije

(Foto Ferrari)

REZIJA — Preko petdeset otrok iz Nadiških dolin se te dni mudi v Reziji. Študijski center Nediža je letošnjo izvedbo Mlade brieze, dvotedenskega kulturno-rekreativnega letovanja, priredil že drugo leto zapored na Ravanci. Mlado briezo, ki letos že šestnajsta po vrsti, so si omislili, da bi otrokom iz Benečije dali možnost spoznavanja svojega izvornega jezika in kulture. Na začetku, pred katastrofalnim potresom v Furlaniji se je letovanje, ki se je doslej zvrstilo v Tribilu, na Matajurju, v Istri, v Špetru, v Klodiču, Žabnicah in v Trstu, udeleževalo tudi preko sto otrok, tudi sedanje število pa seveda ni zanemarljivo.

Otroci, ki se bodo jutri vrnil domov, so od bivanja v Reziji marsikaj odnesli. Razdeljeni v štiri skupine so se ukvarjali z raznimi dejavnostmi, ki so segala na področje kulture, zabave in telesne vzgoje. Obiskovali so tečaj slovenščine, ki jo starejši udeleženci Mlade brieze že večje obvladajo. Učili so se narečnih pesmi in se lotevali raznih raziskav. Kipar Darko iz Čedadu jim je praktično pri-

kazal, kako se oblikuje izdelke iz keramike in ravno nad tem so bili otroci zelo navdušeni, vse svoje izkušnje pa so dan za dnem pridno zapisovali in jih bodo objavili v svojem »gornalnu«.

Posebno razveseljivo je nov odnos krajevnega prebivalstva, ki je letos tudi sodelovalo pri ocenjevanju natečaja ex tempore otrok Mlade brieze. Koordinatorica letovanja Marina Černetič nam je o tem povedala naslednje:

»Lani smo imeli s tukajšnjimi prebivalci nekaj težav. Do nas so bili nekam zadržani, verjetno niso vedeli kdo sploh smo in od kod prihajamo. Letos pa so te težave na srečo mimo. Ljudje so se sprostil, na sprehodu po Osojanah so se otroci približali našim in se z njimi igrali, domačina pa sta nas povabila v svojo konjušnico, ki je za otroke res zanimiva. Včasih se stare ženske ustavijo z našimi otroci in jim pripovedujejo stare pripovedke. Skratka vse je zelo v redu, edino vreme nas hudo pesti, saj je doslej vsak dan padal dež.

Godci harmonike od Domja uspešno nastopili v Ahtnu

AHTEN — Godci diatonične harmonike od Domja, pa tudi iz drugih krajev naše pokrajine, si vse bolj utirajo pot v vrh najboljših izvajalcev tega instrumenta.

Na začetku tega meseca je bil v Ahtnu (Attimis) v Beneški Sloveniji mednarodni natečaj za diatonično harmoniko s podelitvijo mednarodnih nagrad. Potekal je v grajskem parku, last grofov Attimis.

Uspeh, ki so ga naši godci dosegli, je bil zelo lep ter potrjuje ugotovitev, ki smo jo v naših člankih, komentarjih in poročilih že večkrat zapisali in sicer, da je diatonična harmonika med nami zelo priljubljen instrument, da nanjo z veseljem igrajo starejši, vse bolj pa tudi mladi godci.

Tekmovanja v Ahtnu so se naši harmonikarji že večkrat udeležili in vedno z uspehom. Tokrat se ga je udeležilo kar 17 harmonikašev, ki se redno udeležujejo prireditev v sklopu "Glasa harmonike", povezanega s šolo, ki poteka v društvu Fran Venturini pri Domju.

Letošnji udeleženci so bili: Tiberio Maver, Sergio Ražman, Palmiro Krmec, Aleš Kodarin, Vladimir Kokošar, Emilio Gamboz, Emil Maver, Mario Ražem, Denis Novato, Andrej Canciani, David Malon, Franka David, David Danieli, Paolo Gianello, Gordon Knal, Giovanni Križman in Renato Debernardi.

Skupin, v katerih so naši harmonikaši nastopili, je bilo letos kar precej in sicer: skupina za soliste do vključno 14. leta, za soliste od 15. do 18. leta starosti, skupina za soliste od 18. leta dalje, skupina v katerikoli zasedbi in skupina E za harmonikaše brez omejitve starosti.

Vsak tekmovalec je moral izvesti eno polko in en valček, ali mazurko, po lastni izbiri.

Mednarodna komisija je ocenila izvedbo in dodelila nagrade, štipendije, kvalifikacijske diplome in diplome za sodelovanje.

V svojih kategorijah so se tako zelo lepo uveljavili: David Malon iz Štramarja, na drugem mestu Denis Novato od Krmenke in na tretjem Andrej Canciani iz Doline. V skupini do 18. leta starosti je prvo mesto odnesel David Danieli od Ferlugov, drugo pa Franka David iz Portoroža. V tretji kategoriji je četrto mesto zasedel Paolo Gianello od Ferlugov, v skupini katerekoli zasedbe pa je tretje mesto zasedel Tiberio Maver iz Boljunca.

Kot smo že zapisali, so se naši godci omenjenih tekmovanj udeleževali že pretekla leta ter odnesli tudi prva in druga mesta. Letos je bila udeležba številnejša in torej tudi selekcija večja in strožja.

Naši godci, v glavnem gojenci svetovnega prvaka na diatonično harmoniko, prof. Zorana Lupinca, so z letošnjimi uspehi zadovoljni ter si samo želijo, da bi lahko, pod vodstvom svojega mentorja, ki jih je naučil tudi posebne tehnike igranja, po tej poti še nadaljevali.

Naša javnost je z doseženimi uspehi in z delom, ki ga opravljajo harmonikarji na diatonično harmoniko (fajtonarce) lahko samo zadovoljna.

NEVA LUKEŠ

Tudi v Lipici igrajo golf

LIPICA — V Kobilarni Lipica so prejšnji teden končali urejanje novega igrišča za golf. Na njem so kljub temu da teren še ni uradno odprt, najbolj neučakani privrženci tega športa že odigrali prve partije. Skoraj hkrati so končali tudi gradnjo štirih novih igrišč za tenis, tako da v tem kraškem turističnem centru sedaj lahko naenkrat ponudijo 6 peščenih in eno asfaltno teniško igrišče. Čez nekaj dni bodo končali tudi opremljanje nove jahalnice in tudi to novost takoj vključili v svojo športno ponudbo.

Ob ne preveč dobrih statističnih podatkih o obisku in zasedenosti hotelskih zmogljivosti v prvi polovici letošnjega leta se v Lipici lahko pohvalijo s precej boljšim poslovanjem v juliju. Tako se je julija (verjetno tudi zaradi cvetenja morja tukaj močno povečalo število izletnikov, v istem času pa imajo 8 odstotkov več gostov kot lani tudi v hotelih. Zato se je kljub izkoristku zmogljivosti v prvih šestih mesecih skupni letošnji obisk že povzpел na lansko raven. Ob občutno manjšem zanimanju domačih gostov sedaj med obiskovalci prevladujejo Angleži in Nemci, medtem ko je med hotelskimi gosti največ Italijanov, Nemcev in Nizozemcev. J. O.

Dan vstaje: Rodik in Orlek praznujeta

SEŽANA — Ob 22. juliju - dnevu vstaje slovenskega naroda bosta konec tedna na Sežanskem dve prireditvi. Krajevna skupnost Rodik prireja jutri, z začetkom ob 16. uri, proslavo pred spomenikom padlih borcev v Rodiku. Slavnostnemu govoru bo sledil kulturni program, ki ga bodo oblikovali učenci osnovne šole, mladinci ter moški pevski zbor iz Divače pod vodstvom Edija Raceta. Kot vsako leto bo nato sledil pohod do Artviž, kjer bo pred spomenikom krajša slovesnost.

Vaška skupnost Orlek, ki sodi v krajevno skupnost Sežana pa prireja jutri piknik z ribjimi specialitetami. V vaških prostorih pri Lusci, ki so jih vaščani sami uredili s prostovoljnimi delom (ob domu je tudi balinarsko igrišče) bodo v popoldanskem urah ponudili obiskovalcem prireditev najrazličnejše ribje specialitete in meso na žaru. Manjkalo ne bo dobre domače kapljice. -oks-

»Zeleni« nasprotujejo načrtom v Fiesi

PIRAN — Pred kratkim je SCT Ljubljana z velikim oglasom v časopisu opozorila na velike načrte in dela, ki jih pripravljajo za temeljito preureditev počitniškega naselja Fiesa. Zaradi tega zdaj mnoge podrobneje zanima, kaj se dogaja in kaj se bo zgodilo v Fiesi, nekateri (na primer Društvo za varstvo okolja Piran) pa tem načrtom ostro nasprotujejo in terjajo ponovno presojo zazidalnega načrta o ureditvi Fiese, ki so ga v občini sprejeli leta 1983 in ga, kot kaže, vnesli tudi v srednjeročni plan občine.

Direktor Zavoda za urbanizem iz piranske občine, Borut Valenčič, nam je razložil, da je območje Fiese namenjeno delavskemu in mladinskemu turizmu in da so se s SCT pogodili, da je prevzela vlogo glavnega izvajalca, pa tudi nosilca dela naložbe.

Načrt o ureditvi Fiese bi lahko razdelili na tri dele. Že letos spomladi so začeli s prvo fazo urejanja komunalne infrastrukture, jeseni bodo nadaljevali z drugo fazo urejanja infrastrukture in začeli graditi prve bungalove. Seveda se že pri prvi fazi, ki jo te dni

zaključujejo, zatika pri denarju. Za ureditev kanalizacije (ločili so fekalne od meteornih vod in speljali tlačni cevovod do Belega križa, od tu pa do piranske čistilne naprave), električnega omrežja, ureditev vodovodnega omrežja z zgraditvijo dveh vodnih rezervoarjev, popolno rekonstrukcijo ceste (ki so jo na grobo asfaltirali) in za ureditev ptt omrežja, za vse to je naložba prvega januarja znašala 16 milijard. Če bi jo danes revalorizirali glede na rast gradbenih cen, bi to pomenilo kakih 80 milijard dinarjev. Večina teh del bi morala biti že junija končanih, pa niso, in vse kaže, da bodo šele konec julija, ali celo kasneje. Nekateri počitniški domovi iz Fiese niso prispevali deleža za preureditev omenjene infrastrukture, tako da je izvajalcu zmanjkalo kakih 12 ali 13 milijard dinarjev, kar pomeni približno sedmino naložbe.

V drugem delu urejanja komunalne infrastrukture, s katero naj bi začeli jeseni, je predvidena sanacija obeh jezerc, ureditev in povečanje plaže (za

vsakega od 2800 gostov, kolikor naj bi jih bilo končno nastanjenih v Fiesi, predvidevajo pa dva kvadratna metra površine na urejenem delu kopališča), ureditev pešpoti in dokončno asfaltiranje dostopne ceste.

Do tu je vse v najlepšem redu. "Zelene" najbolj moti, da projekti predvidevajo 1450 novih ležišč, oziroma natančneje: k sedanjim 1350 ležiščem (850 v počitniških domovih in 500 v kampu) naj bi zgradili še 1700 v bungalovih in jih za 250 zmanjšali v kampu. Skupaj bi torej več kot podvojili zmogljivosti (s 1350 bi jih prišlo na 2800). SCT je v časopisu objavila razpis, iz katerega ni povsem jasno, ali namerava prodajati bungalove za trg, ali pa so res namenjeni le delavskemu turizmu. Slišati je tudi bilo, da se za te bungalove zanima že kakih 800 individualnih kupcev, pa čeprav naj bi kvadratni meter počitniškega apartmaja stal kar 2200 nemških mark.

Društvo za varstvo okolja meni, da je Fiesa turistično že zdaj preobremenjena in zahteva uskladitev zazidalnega načrta z novo prostorsko zakonoda-

jo, oziroma z izdelavo posebnih strokovnih podlag, ki se nanašajo na naravne lastnosti Fiese. (Po strokovni dokumentaciji je Fiesa pod naravovarstvenim režimom, saj ta prostor predstavlja bogat del naravne dediščine.)

Piranski občinski izvršni svet je po objavljenem oglasu zahteval od SCT, da naj predvidenih počitniških zmogljivosti ne oglašja na tak (dvomljiv) način (»ni dopustna prodaja fizičnih ali civilno pravnim osebam«). Mnogi v občini zdaj namreč na tihem računajo, da Fiese ne bo mogoče tako hitro pozidati, če jo bodo prodajali samo delovnim organizacijam in skupnostim za počitniške domove. Taka pozidava Fiese pa je bil (po razlagah odgovornih z Zavoda za urbanizem) menda tudi edini način, da bi uredili to turistično območje, ki bi ga zaradi zahtev inšpektorjev morali pravzaprav zapreti (zaradi neurejene kanalizacije, pomanjkanja vode, tudi požarne vode, neurejene kopališča, uničevanja jezerc, itd...) BORIS ŠULIGOJ

Alge povzročajo gospodarsko škodo in postavljajo pod vprašaj prihodnost našega morja

Pet milijard Dežele za boj proti algam

Pomeni cvetenje alg dejanski labodji spev Jadranskega morja?

Žgoča tema pojava alg je bila včeraj tudi na dnevnem redu zasedanja deželne komisije za javna dela in ekologijo. Deželni odbor se je namreč takoj po končanem dopoldanskem zasedanju deželne komisije sestel na izredni seji, da bi sklepal o nujnostnih ukrepih za boj proti pojavu alg.

Prvi korak deželnega odbora je bil sklep, da se za boj proti algam dodeli pet milijard lir. Nadalje bo deželna vlada skupaj s turističnimi ustanovami poskrbela za postavitev pregrad pred obalami Gradeža in Lignana, da bi tako čimbolj omejili škodo, ki jo že občuti turistično gospodarstvo.

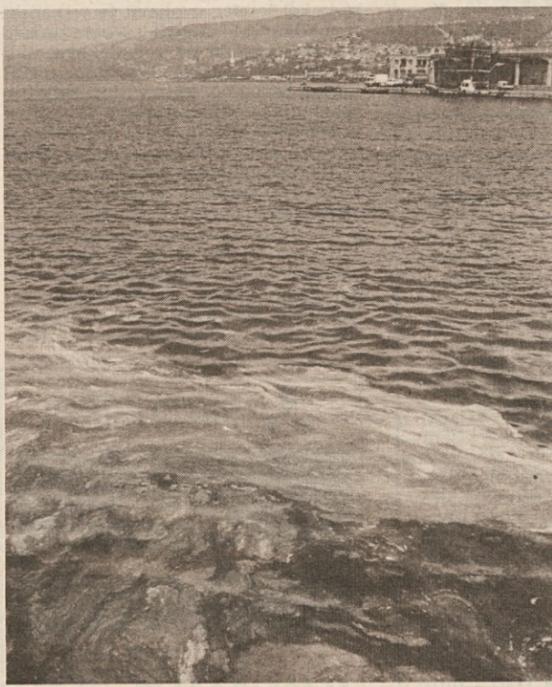
Deželni odbornik za okolje Armando Angeli pa se ni omejil samo na te sklepe, ampak je na popoldanskem sestanku svetovalske komisije za javna dela in okolje njene člane seznanil tudi s splošnim položajem glede cvetenja alg, pojava, okoli katerega med znanstveniki sicer še obstajajo različna mnenja in soočanja, ki pa bodo v relativno kratkem času privedla do dokončnih ugotovitev glede vzrokov in učinkov tega pojava.

Angeli je potem posredoval izčrpen opis vseh iniciativ, ki so bile doslej izvedene okrog problema alg, od tistih, ki so bile uresničene v okviru delovne skupnosti Alpe-Jadran s sodelovanjem Avstrije in Jugoslavije, do ak-

cij posameznih italijanskih dežel, ki so od rimske vlade zahtevale ustanovitev stalne konference za Jadransko morje, kakršna že obstaja za reko Pad.

Glede na to, da takšna konferenca ni mogoča, tudi zato, ker bi zahtevala preveč dragocenega časa, so objadran-ske dežele od Apulije do Furlanije-Juljske krajine sprejele predlog rimske vlade o ustanovitvi posebnega odbora za Jadran v okviru že obstoječe in po zakonu predpisane konference država-dežele. V tehnični komisiji te konference sodeluje tudi predstavnik naše Dežele, ki ima enak status kot člani znanstveno-posvetovalnega odbora.

Vlada je s posebnim zakonskim odlokom že predvidela izdatek v znesku 55 milijard lir, ki bo namenjen izključno čiščenju plaž, zbiranju algastih sluzi, izrednim in nepredvidljivim primerom ter montiranju in nadzoru čistilnih naprav. Pri tem pa je bilo opozorjeno tudi na nujnost, da bi vladni odlok dopolnili z dodatnimi posegi za odstranitev algastih madežev, kar bi bilo z ozirom na to, da je odlok še v fazi odobritve, povsem možno. Poseben znesek (od 30 do 50 milijard lir) pa bosta vlada in parlament - kot sta se že obvezala - namenila za pomoč turističnemu sektorju in ribolovu.

Poleg dokajšnjega studa in upravičenega strahu pred morebitnimi posledicami stika s sluzasto snovjo, zastavlja pojav zaudarjajočih alg vzmirljivo vprašanje: Je "cvetenje" dejanski labodji spev Jadranskega morja? Nastanek in bohotenje sluzaste mrene namreč močno spominja na razpadajoče truplo, čeprav vemo, da izločajo lepljivo sluz le živi organizmi. Alge diatomeje ždijo na dnu našega plitvega morja in se presenetljivo naglo razmnožujejo. Vzrok temu prekomernemu razmnoževanju je pomladno cvetenje fitoplanktona, ki povzroča začasno pomanjkanje hranljivih snovi na morskem dnu. Diatomeje so prizadete, ker same ne razpolagajo z zadostno količino hrane za svoj razvoj. Posledica take "podhranjenosti" pa je izločanje znane lepljive snovi.

Kako pa se sluz preseli na površje?

Na zastavljeno vprašanje odgovarja Giorgio Honsell, raziskovalec tržaškega Laboratorija za morsko biologijo.

»Krivca za tolikšno količino zloglasne sluzi gre zaslediti v nadpovprečno visoki temperaturi morja, kar gre pripisati letošnji izjemno mili zimi. Razmeroma visoka temperatura vode povzroča nastanek zračnih mehurčkov, ki potisnejo sluz iz globlin na površje, skratka, gosta tekočina počiva na podlagi mehurčkov, kot koplec na blazini. Ne gre pa prezreti niti dejstva, da je Jadransko morje dejansko le nekoliko globlji zaliv, v katerem ni tokov, ki bi omogočali "prezračevanje" morskoga dna. Skrb zbuja zlasti dejstvo, da se pojav naglo širi in ogroža tudi tista območja italijanske obale, ki doslej niso bila podvržena takim neljubim obiskom. Nekaj cvetenju sorodnega so zasledili tudi v neposredni bližini sicilske obale.«

Bohotenje diatomej naj bi torej bila posledica klimatskih razmer. O tem so si torej tržaški biologi in raziskovalci skoraj povsem edini.

»Kar zadeva pretirano količino hranljivih snovi, ki jih človeška dejavnost prispeva morskim mikroorganizmom, bi si upal trditi, da ne vplivajo na razmnoževanje diatomej,« pripominja Honsell, »pač pa vedno bolj ogrožajo bohotenje skrajno trpežnih in zdravju nevarnih rdečih alg, ki so že pred šestimi leti povzročile dokajšnje nevarnosti kopalcem in turističnim operaterjem. Tudi s tem pojavom imamo letos že opravka in pričakujemo, da bo že v kratkem prišlo do znatnega pomora rib. Rdeče alge se razmnožujejo s pomočjo fotosinteze in obilnih zalog "umetnih" hranilnih snovi. Prekomerno razmnoževanje uničuje ogromne zaloge kisika, ki pa ne zadostuje niti za preživetje alg, kaj šele ostalih živih organizmov.«

Čemu gre pripisati tolikšen dotok hranilnih snovi v Jadransko morje?

»Krivec je tudi v tem primeru znan: iz Padske nižine in njenega veleokraja prejema severni Jadran letno 48 tisoč ton hranljivih snovi, katerih poglavitni viri so mestne ter industrijske odplake. Poleg neprečiščenih odplak ne gre pozabiti še na nestrokovno uporabo umetnih gnojil v kmetijstvu ter na onesnažujočo prašičerejo ogromnih razsežnosti.«

Človeku se porodijo pomisleki ob dejstvu, da se cvetenje pojavlja že drugo leto zapored, medtem ko so v prejšnjih desetletjih znanstveniki beležili podobne pojave v nekajletnih presledkih. Strokovnjaki sicer ugotavljajo objektivne in trenutne vzroke raznih bolj ali manj naravnih pojavov, obenem pa si ne zapirajo oči pred daljnosežnimi učinki klimatskih sprememb, ki smo jim priča v zadnjih letih. Tako imenovani efekt tople grede bržčas odločilno vpliva na nedoumljivo milo zimo in na posledično visoko temperaturo morske vode, pa tudi vse širša vrzel v ozonskem plašču, ki obdaja naš onesnaženi planet, le s težavo zadržuje sončne žarke, ki dovolj globoko prodirajo pod vodno gladino in omogočajo izjemno plodnim diatomejam pospešeno fotosintezo.

Povsem očitno je torej, da se kratkoročni ukrepi ne bodo obrestovali. Večinoma gre za jalova mašila. Človek bi se moral pošteno zamisliti in pretrstati tako imenovano kulturo nenehnega gmotnega razvoja, kajti izkazalo se je, da ravno neobrzdani industrijski napredek v vseh svojih razsežnostih bistveno ogroža preživetje vseh na Zemlji živečih živalskih vrst.

PAVEL VOLK

Na sliki (foto Križmančič) neprijeten, a pogost prizor ob tržaškem nabrežju.

Saro o položaju Ireta

Izkoristiti izkušnje in profesionalnost

Hude in dolgotrajne težave tržaške tovarne Iret so včeraj odmevale tudi na dopoldanskem zasedanju deželne komisije, na katerem je deželni odbornik za industrijo Ferruccio Saro poročal o trenutnem položaju, v katerem se tovarna nahaja ter o svojih srečanjih s sindikalnimi predstavniki in s predstavniki lastništva podjetja Iret.

»Na teh srečanjih,« je poudaril Saro, »smo se pogovorili tudi o možnosti, da bi izdelali nov načrt, s katerim bi lahko izkoristili delovne izkušnje in poklicne sposobnosti na področju elektronike, ki si jih je tovarna pridobila v vseh teh letih, ter hkrati izkoristili tudi profesionalnost delavcev in tehnikov, ki se ukvarjajo z raziskovanjem. V tem smislu bi lahko preučili razvoj sinergij ali - kot alternativno rešitev - možnost, da bi Iret prešla pod okrilje kake večje družbe, ki se ukvarja s poklicno elektrono. V tem primeru bi lahko prišlo v poštev tako družbe iz sektorja z državno soudeležbo kot zasebna podjetja, ki bi lahko preprečila, da bi se dragocene izkušnje tovarne IRET razpršile.«

»V trenutku, ko smatramo, da je civilna elektronika - in torej tudi poklicna elektronika - strateškega pomena za vso italijansko industrijo,« je nadaljeval Saro, »bi morali ves naš trud vložiti v poskus, da bi zaščitili profesionalnost 200 uslužbenec tovarne Iret, od katerih jih je danes veliko v dopolnilni blagajni. Da bi rešili tovarno, smo že zahtevali od ministra za zunanjo trgovino, naj preklicje veto na dobave, za katere je tovarna že podpisala pogodbe. To bi bila seveda le začasna rešitev. Za doseg dolgoročne in torej definitivne rešitve kriznega stanja, pa smo že vzpostavili stike z ministrstvom za državne udeležbe in z nekaterimi zasebnimi podjetji,« je zagotovil odbornik Saro na koncu svojega posega.

Pobuda kulturnega krožka Maritain

Osem gledališko-glasbenih večerov za vroče poletne sobote in nedelje

Večer prazničnega dne (*La sera del di di festa*) je naslov svojevrstni prireditvi, ki naj bi popestrila tržaške julijske in avgustovske soparne sobote in nedelje. Gre za niz osmih glasbeno-gledaliških prireditev, ki jih prireja kulturni krožek »Jacques Maritain« v sodelovanju z Avtonomno letoviščarsko in turistično ustanovo in Občino Trst. Na včerajšnji tiskovni konferenci, ki ji je predsedoval predsednik turistične ustanove Alvise Barison, so predstavniki tržaškega kulturnega krožka orisali namen te pobude.

V ospredju hotenj prirediteljev je vsekakor volja po ovrednotenju trgov in trgecev starega tržaškega mestnega jedra, po predstavitvi umetnikov in gledaliških stvaritev izrazito ljudskega izvora in po posredovanju kakovostne glasbe. Z gledališčem je povezano tudi prvo tovrstno tekmovanje, saj bo nastopajoče ocenjevala posebna žirija, ki bo ob koncu nagradila najboljšo uprizoritev in posameznike. Posamezni sobotni in nedeljski večeri so zanišljeni dvodelno: najprej bo na sporedu glasbena točka (zbor, solist ali ansambel), tej pa bo sledila gledališka predstava. Vezni člen med obema točkama bo nastop glasbenik Gabriele Di Mauro in Riccarda Battilana, ki naj bi v odmoru kratkočasila občinstvo.

Pobuda je seveda zanimiva in pohvalna tudi zaradi tega, ker nudi možnost nastopanja neinstitucionaliziranim skupinam, ki so drugače nekoliko zapostavljene. Zelo dobro bi bilo, da bi tudi meščani, ki ne bodo odšli na počitnice, prisluhnili tej ponudbi.

V Devinu drevi večer klasične kitare

Na devinskem gradu bo drevi osmi koncert iz ciklusa »Koncerti na gradu«, ki ga prireja poseben odbor pod pokroviteljstvom ministrstva za turizem in prireditve in Dežele Furlanije-Juljske krajine. Nosilec celotnega drevišnjega sporeda bo »Italijanski trio kitar«, ki ga sestavljajo Alfonso Borghese, Roberto Frosali in Vincenzo Saldarelli, mojstri na klasičnih kitarah. Izvajali bodo skladbe Beethovna, Kuffnerja, Alberta, Bacha, Prosperija, Granadosa in De Falle. Koncert bo torej na visoki umetniški ravni in kot nalašč za take večere, ko se čar devinskega gradu in zvoki kitare spojijo.

S sestanka med PSI in SZDL

Velika pozornost manjšinskemu vprašanju

Razgovori med vodstvom Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in deželnim vodstvom PSI so trajali dobre štiri ure, nadaljevali pa so se kasneje vse do polnoči. V ozračju razumevanja in popolne odprtosti so bila obravnavana zelo številna vprašanja, zaključki pa so bili pozitivni. Delegaciji se bosta ponovno srečali že konec septembra in poglobili konkretna vprašanja obmejnega sodelovanja. To srečanje bo v Ljubljani in bo trajalo dva dni.

Razgovor v zeleni dvorani deželne komisije za delovne zadeve je začel deželni tajnik PSI Piero Zanfagnini, ki je poudaril tradicionalno sodelovanje SZDL in PSI in vlogo Dežele Furlanije-Juljske krajine in SR Slovenije v delovni skupnosti Alpe-Adria in se zavzel, da bi med obema organizacijama prišlo do preferencialne povezave. Zavzel se je tudi za nove odnose med Evropo in Jugoslavijo in zagotovil podporo socialistov v tej smeri.

Predsednik Jože Smole je poudaril, da so odnosi med obema političnima silama izredno razviti: 23. februarja je bila v Ljubljani uradna delegacija PSI, kasneje je nekajkrat obiskal Slovenijo podpredsednik deželne vlade Gianfranco Carbone, bili pa so tudi drugi stiki. Mesto Slovenije in Jugoslavije je v Evropi in v tem okviru je bil tudi vsebinsko pomemben sestanek med predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije Markom Bulcem in podpredsednikom Carbonejem, ki sta razpravo razširila na konkretno evropsko gospodarsko sodelovanje.

Smole je nato orisal položaj v SR Sloveniji in Jugoslaviji, govoril je o različnih konceptih razvoja, ko je na primer Slovenija za dosledni pluralizem, drugi pa so za krepitev partijskega monopola. Obravnaval je gospodarske težave, sedanje vladne načrte, konferenco neuvrščeni, predvsem pa slovensko odločenost, da se uvede pluralistični sistem in svobodne volitve. Smole je poudaril, da se Slovenija zavzema za jugoslavansko usmeritev in da mora pri svojem napredku upoštevati stvarnost, v kateri je sicer lahko dva koraka pred drugimi jugoslovanskimi republikami, ne sme pa biti tri.

Glede manjšinskega vprašanja pa je predsednik Smole dejal dobesedno naslednje:

»Naš odnos do manjšinskega vprašanja je načelno in temeljni na celoviti zaščiti manjšine, zato nas zelo motijo stalne novice in primeri, ko socialistična stranka v Trstu koleba in ko v vseh primerih ne zagovarja načelne pravice slovenskih predstavnikov, da v izvoljenih organih uporabljajo svoj materin jezik. To je po eni strani vprašanje že uveljavljenih pravic manjšine, po drugi strani pa moralno vprašanje manjšinske zaščite.«

S tem povezani sta še dve vprašanji. Predvsem podpora PSI celoviti zaščiti manjšine, kot to izhaja iz zakonskega predloga, ki ga je v poslanski zbornici vložil poslanec Renzulli. Sedaj se sestavlja nova vlada in nov vladni program in pričakujemo, da bo to vprašanje v njem na primeren način upoštevano.

Slišali smo tudi za predloge slovenskih socialistov, da bi se takoj in konkretno pomagalo manjšini s hitrim izvedbenim zakonom, ki naj deblokira sredstva, ki so v proračunu že več let rezervirana za potrebe slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske v Jugoslaviji.

Na sedanjih razgovorih so prisotni vidni slovenski predstavniki socialistične stranke, kar je najbrž resnično dobra oblika za konkretni in konstruktivni pretok informacij in predvsem za konstruktivno reševanje manjšinskih problemov, ki so osnovna stvar demokracije, ne samo v odnosu do manjšine, temveč tudi večine. Razumeti nas morate, da so ta vprašanja za nas v ospredju in so odločilni sestavni del dobrih odnosov med PSI in SZDL. Skupaj si moramo prizadevati, da se ne zaostri spirala nacionalnih napetosti, temveč nasprotno, da sta obe manjšini dejavniki sodelovanja in sožitja.«

Deželni tajnik Piero Zanfagnini pa je najprej orisal vladni položaj, pri katerem kaže, da se po-

novno ustvarja koalicijska vlada s sodelovanjem demokristjanov in socialistov. PSI že dolgo poglavlja problem odnosov s KPI in kaže, da prihaja do stvarnega napredka, kot je na primer sklep komunističnih evropskih poslancev, da se ne vključijo v evropsko komunistično parlamentarno skupino. Ta odnos je bolj razčlenjen v Italiji in v naši deželi tudi zato, ker je PSI v vladi, KPI pa je v opoziciji.

Socialistična stranka je med glavnimi pobudniki zakona za obmejno sodelovanje in pričakuje, da bodo sedaj ta zakon uspešno spravili pod streho. Zakon bo omogočil bistveno okrepitev sodelovanja ob meji. Na tej osnovi bi lahko v sodelovanju naredili kvaliteten skok.

Tudi na deželni ravni pričakujejo krizo, ki bo privedla do političnih pogajanj s KD, socialisti pa se bodo poleg tega predvsem razgovarjali s komunisti, pa tudi z drugimi, na primer z Listo za Trst in še zlasti z zelenimi.

Glede odnosa do manjšinskega vprašanja pa je Zanfagnini izhajal iz ugotovitve Smoleta, da je treba meriti korake. Politični pluralizem in demokracija namreč zahtevata veliko ceno, to so zaostajanja, kontradikcije, sektašenje, težave in včasih celo nazadovanja. Nobenega dvoma ni, da je PSI antifašistična in demokratična stranka, vendar pa je tudi pragmatična, kar pomeni, da mora računati s stvarnostjo. Ta pa je različna in v Trstu še posebej zapletena. Zato PSI tudi obravnava slovensko vprašanje zelo konkretno.

Sedaj socialistična stranka pričakuje, da bo tudi novi predsednik vlade vključil v svojo programsko izjavo problem Slovencev, kot je to storil De Mita in pred njim Craxi. V ta namen je član osrednjega vodstva stranke posl. Renzulli že naredil ustrezne korake. PSI izhaja iz svojega načelnega zakonskega osnutka o zaščiti Slovencev

Dopusti carinikov in finančnih stražnikov zaostrili položaj

Dolga kolona težkih vozil na Fernetičih Postajališče sedaj tvega popolno paralizo

Tovorno postajališče na Fernetičih je od včeraj skoraj popolnoma paralizirano. Med sezamskim terminalom in zapornico, ki označuje prehod na italijansko ozemlje (cesta je dolga približno kilometra), se je ustvarila dolga kolona tovornjakov, ki čakajo na carinske preglede. Položaj je precej zaskrbljujoč tudi na italijanski strani. Veliko parkirišče je skoraj popolnoma nasičeno, za danes pa pričakujejo še večjo gužvo. Zastoj povzročajo italijanski cariniki in finančni stražniki, ki zelo strogo, večkrat pa tudi zelo fiskalno izvajajo carinske zakone in varnostne predpise pri blagovnem tranzitu. Oseba, ki je zadolžena za carinjne in za obmejne kontrole, je tudi v normalnih pogojih premalo, poletni dopusti pa so še dodatno zdesketali tako carinike kot finančne stražnike, ki sami priznavajo, da ne morejo biti kos svojim dolžnostim. Kroničnim težavam pomanjkanja osebja, ki jih vlada ne zna ali noče rešiti, pa je treba dodati tudi nekatere precej hude pomanjkljivosti pri poslovanju tovornega postajališča, ki v teh pogojih res ne sodi na evropsko raven.

Najbolj prizadeti so šoferji in avtoprevozniki. Čakalna doba za vstop v Italijo je včeraj krepko presežala dvajset ur, kar se po vsej verjetnosti ne dogaja nikjer v Evropi. Nihče vsekakor ne postavlja v dvom zakonov in tudi strogih kontrol, posebno v boju proti širjenju mamil, to pa ne sme biti v škodo šoferjev in gospodarskih operaterjev, ki že nekaj let protestirajo, njihove pritožbe pa so doslej vedno naletele na gluha ušesa. Pred kratkim se je delegacija avtoprevoznikov (v njej so bili tudi predstavniki SDGZ) spet srečala s prefektom, konkretnih ukrepov za pospešitev carinskih pregledov pa ni na obzoru. Vsi jim le nekaj obljublajo, naredijo pa malo ali nič.

Šoferji, ki prihajajo iz vseh evropskih držav, posebno pa z Vzhoda, delajo v nemogočih pogojih. Čakati tudi dvajset ur v tovornjaku, posebno v poletnem obdobju, je naravnost nečloveško. Med sezamskim terminalom in Fernetiči ni niti enega stranišča, po-

stajališče pa je med drugim brez vsakršne strukture za prvo zdravniško pomoč. Šoferji se čutijo zato upravičeno prizadeti in nezaščiteni. »Ko so avstrijski in memski šoferji na Kokovem in na Brennerju pred kratkim samo namignili na protestno akcijo so se za njihove težave zanimali sindikati in politiki. Tukaj pa smo sami s svojimi

težavami,« nam je sinoči povedal eden izmed šoferjev, ki upa, da bo danes zvečer, če ne bo prišlo do dodatnih zapletov, pripeljal svoj tovor v Milan. Zastoji seveda prizadenejo tudi avtoprevoznika podjetja, ki jih enodnevna čakalna doba na meji stane nad tristo tisoč lir za tovornjak. »Vsi govorijo o združenju Evrope in o usodnem

letu 1992, tukaj pa se kazalci premikajo nazaj namesto naprej. Prej prideš s tovornjakom iz Sežane v Grčijo, kot pa iz Sežane v Trst.« Ta izjava res ne potrebuje komentarja.

Na slikah (foto Križmančič) kolona pri Fernetičih in šoferji, ki pod soncem potrpežljivo čakajo v vrsti.

Po mnenju odličnjakinje in športnice Alenke Obad

»Če se skozi vse šolsko leto učiš potem na maturi nimaš večjih težav«

»Po maturi se počutim kot odrešena,« je skoraj izbruhnila Alenka Obad — druga šestdesetica na našem seznamu — ko je prišla v redakcijo na pogovor. »Bila sem zadnja na seznamu kandidatov, tako da so me izprašali prav na zadnji dan, vendar naj vam takoj povem, da sploh nisem pričakovala tako visoke ocene. Res sem med šolskim letom imela srednjo oceno 8, vendar vseeno nisem pričakovala tako dobrega rezultata. Z izpiti sem bila zadovoljna. Ozračje je bilo zelo sproščeno, mogoče tudi zato, ker sem bila zadnja in je bila komisija že nekoliko naveličana izpraševanja. Edino, kar me je razočaralo, pa je bilo, da je izpit trajal tako malo! Saj ne moreš povedati vsega, česar si se naučil.«

Kaj pa oblika današnjih maturitetnih izpiti? Ali jih ne bi spremenila, smo jo vprašali. »Naša komisija je upoštevala tako rezultate iz prejšnjih let kot znanje na maturi, vendar bi bilo pametno, ko bi dijake izprašali iz vseh predmetov, saj bi samo na tak način lahko ugotovili, ali je dijak res podkovan. S tem sistemom pa se v zadnjih mesecih pouka posvetimo samo tistim predmetom, ki jih imamo na maturi. Tudi to je negativno.«

Vendar Alenka ni od tistih študentov, ki bi se posvečali izključno študiju. »Nisem "bifla",« je povedala, »med letom sem pridno sledila pouku, vendar se nisem posvečala samo knjigam.

Dovolj je, da med letom slediš pouku in na maturi ne boš imel težav. Osebo se med drugim vztrajno ukvarjam s športom, saj igram namizni tenis pri Krasu. Letos smo zasedli peto mesto v ekipnem prvenstvu A lige.«

Kaj pa druga zanimanja? »Rada berem,« je povedala Alenka, »tudi v šoli sem privilegirala humanistične predmete, pa čeprav mi je tudi matematika zelo všeč. Najrajši berem take romane, ki imajo zanimivo zgodbo, kot so na primer romani Agathe Christie in Alexandra Dumas, največ pa prebiram slovensko literaturo. Prežihov Voranc in Cankar sta moja najljubša.«

Kljub odličnim šolskim uspehom pa je Alenka imela težave z izbiro fakultete. »Glede na to, da nisem nikoli imela nobene "strastne ljubezni",« nam je razložila, »sem pred leti mislila celo, da bi preizkusila več fakultet in se šele potem odločila. V zadnjem letu pa sem sklenila, da se vpisem na fakulteto za ekonomske vede. Izbrala sem jo potem, ko sem izključila vse ostale možnosti. Na tej fakulteti se učiš matematiko in še cel kup različnih predmetov. Ko končaš, pa imaš precej zaposlitvenih možnosti. O delu sicer še nisem dosti razmišljala, verjetno bi mi bilo všeč delati v kakem podjetju. Velikih želja nimam, rada bi samo uspešno končala fakulteto.«

Kaj pa družbena sfera, razmišljaš kdaj o družbenih in političnih vpraša-

Alenka Obad

njih, je bilo naše zadnje vprašanje. »Človek mora seveda gledati na lastno korist,« meni Alenka, »a si mora prizadevati tudi za družbeno skupnost. V našem primeru, primeru manjšincev, se mi zdi pozitivno, da se angažiramo po družtvih. Kar zadeva sožitje pri nas, menim, da je med Italijani še veliko predsodkov. Slovenci se po drugi strani preveč zapiramo v svoje kroge. Problem pa je kompleksen: ko se odpremo, nas zavrnejo...«

Deželni prispevki za obnovo tržaških kulturnih spomenikov

Pred kratkim je deželni odbor odobrila znesek dveh milijard in 350 milijonov lir za konservacijske, restavratorske in valorizacijske posege na področju kulturnih zanimivosti naše dežele. Nekaj tega denarja bo dodeljenega tudi Trstu in tako se bodo lotili dela, ki naj bi rešilo pogube nekatere zanimive »dokumente« lapidarija pod Sv. Justom. Ravnateljica Mestnih muzejev Grazia Bravar pravi, da je veliko spomenikov in spomeniških kamnov že tako zelo načetih, da je nujen takojšnji poseg, predvsem kar zadeva napise na rimskih in srednjeveških kamnitih ploščah. Ti napisi so komajda berljivi. Poleg tega bo treba celoten lapidarij ustrezno urediti, da se bo predstavil morebitnim obiskovalcem v dostojni luči. Zaenkrat bo deželni prispevek omogočil samo začetek teh restavratorskih del.

Poleg lapidarija bodo z deželno subvencijo skušali rešiti propada še en delček tržaške zgodovine. Gre za orgle Juliusa Kugyja, ki jih hranijo od leta 1894 v cerkvi katoliške nemške skupnosti v Ul. Giustinelli. Orgle sta izdelala brata Rieger z Dunaja in predstavljajo prototip orgel tudi za naslednja obdobja. Na njih je Kugy, prvič v Trstu, igral Bachove in Palestrinove skladbe.

Drevi v križu filmski večer

V Križu bodo drevi predvajali film Johna Carpentiera "Oče vsega zla" (it. Il signore del male). Gre za ameriško srhljivko, ki je doživela uspeh v ZDA in v Evropi. Predvajanje filma, ki bo v Sirkovem domu, prireja KD Vesna v okviru filmskih in kulturnih poletnih pobud. Oglede filma ne pripravljajo otrokom. Začetek ob 21.15. V primeru slabega vremena bo predvajanje v dvorani.

Zeleni za ureditev znamenite vile Stavropulos

Svetovalska skupina zelenih z marjetico in tržaškem občinskem svetu je na nedeljski javni skupščini predlagala ustanovitev posebnega mestnega odbora za preureditev in upravljanje vile Stavropulos. Vila je last istoimenskega sklada, pokojni Cesare Stavropulos pa je načrtoval, da bi v njej ustanovili neke vrste kulturni in umetniški center za potrebe tržaške skupnosti in je ta namen izrekel tudi v oporoki. Prihodnost vile pa je že nekaj let predmet ostrih polemik in tudi sodnih obravnav, tako da je pred kratkim tržaško sodišče razveljavilo pogodbo, po kateri naj bi vilo devet let upravljal družba Finsepol.

Občinska svetovalka zelenih Rizza Gallico, ki je s tem v zvezi vložila županu že več interpelacij in svetovalskih vprašanj, očita tržaški občinski upravi, da doslej ni naredila nič konkretnega za preureditev te znamenite stavbe in prelepega parka ob vili Stavropulos, ki se nahaja nad obalno cesto v Grljanu. Zeleni in naravovarstveniki predlagajo, da bi vilo izkoristili ne samo v kulturne, temveč tudi v turistične namene.

Reorganizacija službe za reanimacijo na Katinari

Pomembna sklepa KZE za boljše delovanje kirurških oddelkov

Delovanje kirurških oddelkov katinarske bolnišnice, ki so bili v preteklih mesecih zaradi pomanjkanja anesteziistov in reanimatorjev na robu kaosa (pacienti so morali tudi v urgentnih primerih več tednov in celo mesecev čakati na poseg, prav tako pa so bile težave tudi z urgentno kirurgijo), se bo v prihodnjih mesecih znatno izboljšalo. Tako zagotavlja predsednik KZE Rossini in upravni koordinator Zigrino, ki sta včeraj objavila sporočilo za tisk, s katerim napovedujeta reorganizacijo kirurške dejavnosti.

Tržaška KZE — piše v sporočilu — je v zadnjih dneh v dogovoru z Univerzo Trst in medicinsko fakulteto odobrila namreč izredno pomembna sklepa. Prvi sklep, ki ga je 7. julija podpisal predsednik Rossini in ki bo veljal do 10. oktobra letos, določa, da bo kirurškim oddelkom glavne bolnišnice, ki jih upravlja Univerza, nudila anesteziološke storitve Služba za anesteziologijo in reanimacijo (Servizio ospedaliere di anestesia in rianimazione), ne pa kot doslej univerzitetni oddelek za reanimacijo. Na ta način si bodo lahko anesteziisti, ki jim načeljuje prof. Mocarero, oddahnili in se posvetili izključno kirurškim posegom v katinarski bolnišnici, kar bo znatno skrajšalo čakalno dobo na poseg.

Sklep določa tudi, da bo organiziranje kirurške dejavnosti odslej vodil prof. Francesco Marotti, ki bo na ta način postal referent za to področje pri zdravstvenem ravnateljstvu kati-

narske bolnišnice. KZE je poleg tega zagotovila univerzi, da bo storila vse, kar je potrebno, da bodo v katinarski bolnišnici ponovno operirali s hitrejšim ritmom.

Prejšnji teden je KZE podpisala z Univerzo dogovor, s katerim naj bi izboljšali storilnost oddelka za splošno urgentno kirurgijo katinarske bolnišnice. Dogovor je omogočilo deželno odborništvo za zdravstvo in higieno, ki naj bi dovolilo sprejeti v službo devet novih zdravnikov sodelavcev. Na podlagi tega dogovora so trenutno v teku pogajanja s sindikalnimi organizacijami CGIL, CISL in UIL ter s sindikalnimi organizacijami zdravnikov.

šolske vesti

Sindikata slovenske šole javlja, da so obrazci za prošnje začasne suplence na razpolago na sedežu sindikata.

Sindikata slovenske šole obvešča študente, ki so dosegli ali bodo dosegli do 30. julija ustrezen študijski naslov za počenje v slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah, da lahko do 5. avgusta vložijo prošnjo na skrbništvo za vključitev v dodatno lestvico za suplence v šolskem letu 1989/90/91.

Učitelji in profesorji, ki dosežejo do 31. julija specializacijo za delo s prizadetimi otroki, morajo v tem roku predložiti na skrbništvo prošnjo s študijskim naslovom za vključitev v dodatno lestvico suplentov za delo s prizadetimi.

Sestanek o perečem problemu javne razsvetljave na Opčinah

Predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Turitto se je pred kratkim srečal s občinskim odbornikom za tehnične in javne službe D'Amorejem. V tiskovnem sporočilu tržaške federacije PSI piše, da je na sestanku, ki se ga je udeležil tudi občinski svetovalec PSI in pokrajinski sekretar te stranke Perelli, tekla beseda o kočljivem vprašanju javne razsvetljave na Opčinah, ki je ponekod v precej slabem stanju. V nekaterih ulicah in cestah namreč drevesa močno ovirajo razsvetljavo, kot npr. v Ul. Conconello, za kar nosijo odgovornost tudi nekateri tamkajšnji lastniki hiš in vrtov, ki bi morali preprečiti, da bi zelenje oviralo javno razsvetljavo.

Občinski odbornik, ki v okviru uprave odgovarja tudi za poslovanje občinskega podjetja ACEGA, je sogovornikom napovedal zanimanje za rešitev tega vprašanja in istočasno tudi konkretne ukrepe za ureditev in posodobitev javne razsvetljave na Opčinah.

Predstavniki KPI v papirnici

Na povabilo štivanske papirnice so se včeraj predstavniki KPI Ivo Širca, Giorgio Depangher in deželni svetovalec Ugo Poli udeležili sestanka s štivanski papirnici, kjer so si ogledali obrat s posebno pozornostjo pa čistilne naprave in si izmenjali ocene glede razširitve in modernizacije tovarne. Predstavniki KPI so vodstvo obrata tudi obrazložili, zakaj so glasovali proti lotizacijskemu načrtu nove tovarne. To so storili zgolj zaradi pomanjkanja vsakršnega načrta o vplivu, ki ga bo ta razširitev imela na okolje, predvsem vodno. Ne gre namreč pozabiti, da papirnica obratuje na veliki uporabi vode.

Zaradi ose tvegal življenje

Franco Salata iz Ul. Assenzio 30/1 na Opčinah je včeraj zaradi čisto navadne ose skoraj tvegal življenje. Popoldne ga je v njegovem stanovanju namreč pičila osa, moški pa, ki je že po konstituciji alergičen in zelo občutljiv na pik žuželk, je padel v nezavest. Ker je razen tega imel velike težave z dihanjem, je žena takoj poklicala Rdeči križ. K sreči so se reševalci z vso naglico pripeljali na Opčine. Če bi samo malo zamudili, bi bilo mogoče prepozno, da bi ga rešili. Zdravnik RK je moškemu injiciral adrenalin, kar je že znatno izboljšalo njegovo stanje. Do okrevanja pa mu bodo pomagali na oddelku za urgentno medicino glavne bolnišnice.

† Sporočamo, da nas je zapustila naša draga mama in nona

Veronika Cunja vd. Barut

Pogreb bo jutri, 22. t. m., ob 9. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Milje.

Žalujoci sinovi z družinami, vnuki, brat Rafael ter drugo sorodstvo.

Oreh, Trst, 21. julija 1989

Ob izgubi drage Silvi je izrekata globoko sožalje vsem svojem sekciji KPI Z. Kralj Trebče, Padriče in Gropada ter sekcija ZŽI-UDI Trebče.

Ob nenadomesljivi izgubi drage Silvi je se žalovanju družine pridružujejo strici Francko, Rafael in Srečko z družinami.

Klepet s Tonco in Vanko

Kdo pravi, da Slovenci nismo za šalo in smeh?

Navadno pravimo, da Slovenci niso za šale, da se jim znajo sicer nasmejati, a jih ne znamo pripovedovati, da smo pri šalah bolj jedki in pikri in da nismo dovolj duhoviti. Pa to najbrž ne bo držalo, vsaj za nas "zamejce" ne, saj imamo kar precej takšnih, ki znajo ljudi zabavati. Celo skupine kot Karst Brothers in podobne so nastale in se občasno pojavljajo med nami.

Manj je pa žensk, ki se posvečajo humorju. In ker že imamo med nami tudi dve "klepetulji", ki posebno radi nastopata po naših društvih in šagah, smo se odločili, da ju našim bralcem malo bolje predstavimo. Če so ju že videli, bodo o njih izvedeli tako še kaj več; če ju pa še niso srečali, ju bodo lahko 30. julija v Mačkolljah, na tamkajšnji šagri.

Govorimo namreč o Tatjani Turco in Ingrid Žerjal. Tatjana vodi bar-gostilno poleg dolinskega županstva in je tudi sicer močno angažirana kulturna in politična delavka, Ingrid je po poklicu pedikerka, sicer pa zvesta sodelavka Tatjane, s katero se tako razumeta, da še pogled ni potreben, pa že vesta, kako morata zaigrati, kako bolje šalo povedati.

Več kot dve leti sodelujeta Tatjana in Ingrid na Radiu Koper, kot klepetulji Tonca in Vanka. Krog njunih poslušalcev se ne prestopa več. Vsako nedeljo okrog 14. ure se oglasita s svojim veseljem klepetom, v katerem povesta tudi marsikatero resnico.

»Ni nama bilo lahko začeti z delom na radiu. Navajeni sva bili odra in odrske igre, kjer lahko z gibi, mimiko in masko marsikaj izrazimo. Na radiu teh pripomočkov ni, samo glas je tisti, ki daje tekstu barvo in napravi besedilo smešno, zabavno, ali pa ne.«

No, začetne težave so že mimo. Kako pa sedaj?

»Seveda nameravamo z delom na radiu nadaljevati, čeprav nama jemlje precej časa. Obe imava delo in družino. Večkrat se nastopava na odru in vse to terja veliko časa.«

V preteklih mesecih sta Tatjana in Ingrid kar veliko nastopali tudi "v živo". Tako sta nastopili na velikih prireditvah v Kubeđu, Marezigah, pri Domju, v Naselju sv. Sergija, v društvih na Rovtah-Kolonkovcu, v Mačkolljah, Barkovljah, Škednju in še kje.

»Najbolj težki so prvi trenutki, ko stopiva na oder, dokler se še nisva "ujeli" z občinstvom. Ko čutiva, da so nama začeli slediti, ko zaslišiva smeh, potem je že vse veliko lažje. Potem sva tudi medve bolj sproščeni in vici se nama kar sproti rojevajo. Tako

sva med seboj uigrani, da se nama ni treba držati teksta, kot pijancu plota. Marsikaj improvizirava in če je občinstvo veselo, postaneva vedno bolj veseli in duhoviti tudi midve.«

Tatjana ponavadi piše tekste, čeprav ji večkrat daje ideje tudi Ingrid. Preden je začela nastopati v dramski skupini KD F. Prešeren iz Boljunca, je Ingrid že nastopala v skupini "Piccolo teatro della prosa", ki večkrat nastopa skupaj z gledališčem "La Contrada".

»Bolj sem bila vajena igrati v tržaškem italijanskem dialektu kot v slovenskem. No, sedaj mi je že vse bolj domače. Tatjana govori v boljunškem dialektu, sama pa govorim približno tako, kot govorijo naši ljudje v Rovtah in na Kolonkovcu.«

Naš pogovor je tekkel v Tatjanini gostilni, kjer so gostje kar naprej prihajali in odhajali. In tako se je lomil tudi naš klepet.

»Ljudje naju že dobro poznajo iz iger, ki smo jih uprizarjali v okviru našega društva. Tako smo še danes znane po igrar "Venderigle na placi", "Venderigle so spet na placi", "Povsod je lepo, najlepše doma", "Življenje je vse ena komedija", "Teta Karlotka", pa še po številnih skečih.

Vedno jima je bilo všeč igranje, od nekdaj ju je pritegovalo oder. Sedaj sta navdušeni tudi nad nastopanjem na radiu. »Ne veš, kako je človeku prijetno, ko te povsod poznajo, ko te spoznajo po glasu, ko te vabijo k sebi domov in ti hočejo na vsak način izraziti svoje zadovoljstvo.«

V radijskih igrar imata vsaka svojega moža: Tonca Lovrota, Vanka Guština. Kaj pa pravita k temu vaša prava soproga?

»Če sva duhoviti, se z nama zabavata. Sta pa skupaj z najinimi otroki tudi ostra in pravična kritika. Vsi pa vemo, da ni lahko zabavati ljudi. Včasih greva na oder tudi brez vaj, a z veliko treme. Do sedaj nama je vse še kar dobro šlo. Da bi bilo le vedno tako. Koliko velja v teh časih urica smeha, ali ne?«

Pa bosta tudi za naše bralce kaj smešnega povedali?

»Smešnega? Čuj, čuj. Znaš, d sm pstila dma Guština, na fruški. Sm mu rekla, nej pobere an malo sadja. Jen de me ne zbeži u gostilno, sem mu vzela proč škalo. Zdej videš, bo preklinjal, kdr pridem domu.«

Obe sta se nasmejali, mi pa z njima in pogovora je bilo konec.

NEVA LUKEŠ

Na sliki (foto Magajna) Tonca in Vanka na enem svojih hudomušnih nastopov.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ANTON TOMAŽ LINHART

ŽUPANOVA MICKA

Režija in dopolnilno besedilo: **BORIS KOBAL**

Danes, 21. t. m., ob 21. uri — ZABREŽEC — v Hribenci

Jutri, 22. t. m., ob 21. uri — REPEN — Pokrajinski muzej

V nedeljo, 23. t. m., ob 21. uri — PROSEK — Kulturni dom

Omogočili denarni zavodi

Tržaška kreditna banka

Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica Sovodnje

Hranilnica in posojilnica Opčine

Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini

Kmečko-obrtna hranilnica Doberdob

Kmečka banka Gorica

združeni v sekciji Slovenskih denarnih zavodov pri S D G Z

PD SLOVENEČ BORŠT - ZABREŽEC

priredi

v parku Hribenca

19. PRAZNIK VINA

Danes, 21. t. m., ob gostovanju SSG s komedijo ŽUPANOVA MICKA, odprtje kioskov;

jutri, 22. t. m. in v ponedeljek, 24. t. m., ob 20.30 dalje ples z ansambлом HAPPY DAY;

v nedeljo, 23. t. m., ob 18.30 nastop PIHALNEGA ORKESTRA BREG in od 20.30 dalje ples z ansambлом TAIMS.

gledališča

VERDI

Poletni festival operete 1989 - V torek, 25. t. m., ob 20.30 (red A) premiera J. Straussove opere CIGAN BARON. Dirigent H. Gietzen, režiser Franco Giraldi. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča.

V uradih gledališča Verdi bo danes ob 19.15 predstavitev opere CIGAN BARON, na kateri bo prisoten tudi režiser Franco Giraldi.

GRAD SV. JUSTA

Nocoj ob 21.15 bodo na FESTIVALU Disneyevih filmov - druga izdaja - predvajali film OSTRŽEK, jutri in nedeljo IL LIBRO DELLA GIUNGLA in v ponedeljek QUANDO TOPOLINO ERA BAMBINO.

LUČI IN ZVOKI

Jutri ob 21.30 in ob 22.45 bosta na sporedu predstavi v italijanščini.

CRISTALLO

Nocoj ob 21. uri bo na sporedu koncert-predstava v okviru Festivala operete in sicer CIGANKINA LJUBEZEN z Jadranko Jovanović. Na sporedu Schumann, Verdi, Liszt, Čajkovski, Rahmaninov, Dvoržak in drugi. Režija Mario Licalsi. Na klavir bo igral skladatelj Fabio Nieder.

koncerti

V Pasaži Protti so na razpolago vstopnice za premiero CIGAN BARON Johana Straussa.

Devinski grad

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu koncert skupine TRIO CHITARRISTICO ITALIANO, ki bo izvajala skladbe L. van Beethovna, Kuffnerja, Granade in de Falle.

kino

ARISTON - 21.30 Willow, ZDA 1988, r. Ron Howard, i. V. Kilmer, J. Whalley.

EXCELSIOR - Zaprto.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.15 Un biglietto in due, kom., r. J. Hughes, i. S. Martin, J. Candy.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 Dr. Jekyll e Mr. Hyde sull'orlo della follia, srh., □

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Cocktail, i. Tom Cruise.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 La donna delle bestie, porn., □□

NAZIONALE IV - 17.00, 22.10 L'indiscreto fascino del peccato, r. Pedro Almodovar, i. Carmen Maura, □□

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 Rain man, r. B. Levinson, i. Dustin Hoffman, Tom Cruise.

MIGNON - 17.00, 22.15 Una pallottola spuntata, kom.

EDEN - 16.00, 22.00 Dirty Girl, porn., □□

VITTORIO VENETO - Zaprto do septembra zaradi popravil.

CAPITOL - 17.00, 22.10 Aquile d'attacco.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.15 Mery per sempre, r. Marco Risi, i. Michele Placido, Claudio Amendola.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 Cronache bestiali italiane, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, PETEK, 21. julija 1989
ZORA

Sonce vzide ob 5.36 in zatone ob 20.46 - Dolžina dneva 15.10 - Luna vzide ob 22.18 in zatone ob 8.37.

Jutri, SOBOTA, 22. julija 1989

MAJDA

PLIMOVANJE DANES: ob 5.51 najnižja -64 cm, ob 12.34 najvišja 47 cm, ob 18.22 najnižja -21 cm, ob 23.53 najvišja 36 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23,9 stopinje, zračni tlak 1021,4 mb narašča, brezvetrje, vlaga 51-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Jasmine Kandus, Rosy Gardel.

UMRLI SO: 80-letna Veronica Zugna vd. Barut, 55-letna Silvia Gregori por. Ferluga, 66-letni Giovanni Tomadin, 74-letna Emma Benko vd. Petronio, 69-letna Sabina Furlani vd. Ciccarelli.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 17. julija, do sobote 22. julija 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 4, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Nabrežje Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Nabrežje Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Nabrežje Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev - Trst sporoča, da odgovarja na tel. št. 744426.

SKGZ sporoča, da je urad odprt od 8. do 14. ure.

Zveza slovenskih kulturnih društev - Trst sporoča, da posluje urad s sledečim urnikom: od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrkih tudi popoldne od 15.30 do 18.30.

Narodna in študijska knjižnica obvešča, da bo zaprta od 24. julija dalje.

Ob letošnji Kraški ohceti prirejamo razstavo, zato zbiramo fotografsko gradivo o porokah pred drugo svetovno vojno. Prosimo lastnike, da se telefonsko (tel. 733086) ali osebno javijo na Odseku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Ul. Petronio 4 v Trstu.

TPPZ P. Tomažič obvešča, da bo jutri, 22. t. m., ob 7.30 odhod iz Bazovice z avtobusi proti Pokljuki na osrednjo partizansko slavje v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda, ki ga organizirajo borci, mladina in vojska. Ob 11. uri ogled Bleda, sledi srečanje z gostitelji, ob 14. uri nastop, po koncertu na Pokljuki, kosilo in prosta zabava. Vrnitev pred polnočjo. Danes odpade vaja.

menjalnica

20. 7. 1989

TUJE VALUTE	FIXING		BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING		BANKOVCI TRST
	MILAN	TRST			MILAN	TRST	
Ameriški dolar	1383,750	1370.—		Japonski jen	9,750	9,50	
Nemška marka	723,160	720.—		Švicarski frank	837,700	832.—	
Francoski frank	213,210	211.—		Avstrijski šiling	102,826	102,20	
Holandski florint	640,800	639.—		Norveška krona	197,740	195.—	
Belgijski frank	34,523	34,20		Švedska krona	212,520	209.—	
Funt šterling	2234,250	2200.—		Portugalski eskudo	8,649	8,20	
Irski šterling	1934,700	1920.—		Španska peseta	11,501	11,20	
Danska krona	186,210	183.—		Avstralski dolar	1033,400	1010.—	
Grška drahma	8,364	8.—		Jugoslov. dinar	—	0,063	
Kanadski dolar	1164,500	1130.—		ECU	1498,850	—	

Izteka se uspešna poletna sezona Slovenskega stalnega gledališča

Izteka se tudi poletna sezona Slovenskega stalnega gledališča, ki je letos nalezela na še večji odmev in odziv med občinstvom. Tri predstave Slehernika in dolga vrsta ponovitev hudomušne Županove Micke so marsikomu popestrile večer, ga oplemenitile z izraznostjo in polnostjo gledališke besede. Upati je, da so te uspele inscenacije marsikoga pripravile, da si bo ogledal novo repertoarno sezono SSG še v Kulturnem domu.

Na sliki (foto Križmančič) prizor iz Županove Micke.

Ob predstavitvi repertoarja Bernsteinov uspeh v Scali

Dirigent Leonard Bernstein (levo) s pevcem Placidom Domingom lani v New Yorku

V Scali je v teh dneh nadvse živahno: ravnatelj Carlo Maria Badini je na tiskovni konferenci pravkar orisal repertoar 89-90, v četrtek zvečer pa je bil v nabit polni dvorani tudi koncert Mladinskega orkestra iz Schleswig-Holsteina z dirigentom Leonardom Bernsteinom, ki se je vrnil v to operno hišo po štirih letih od slavne izvedbe Mahlerjeve Četrte simfonije.

Brezplačni koncert je organizirala Občina Milan. Po prvem delu koncerta je bilo občinstvo nekoliko zbegano, saj so z orkestrom nastopili res nadarjeni in znani, a tudi mladi dirigenti, sicer Bernsteinovi učenci, kot so Japonec Eiji Oue in Američana Carl St. Clair ter Mark Stringer, ki je z Debussyjevo simfonično skico La mer najbolj navdušil. Občinstvo pa je seveda nestrpnost pričakovalo velikega Bernsteina, ki je v drugem delu predstavil tri skladbe iz Romea in Julije Hector-

ja Berlioz in za bis še odlomek Bizetove Arležanke. S svojo ognjevitostjo in notranjo nujno po energičnem izražanju je 71-letni dirigent kot običajno osvojil tako mlade izvajalce kot občinstvo, ki se je rado predalo intenzivnemu glasbenemu užitku.

V zvezi s prihodnjo sezono milanskega gledališča so, kot običajno, najbolj zgovorne številke: proračun znaša skoraj 93 milijard, 61 od teh bo prispevala država. Upravniki seveda jamrajo in še niso potrdili gostovanja Scala v SZ (Boljšoj teater bi moral istočasno nastopati v Milanu). Zanimiva je napoved, da bodo letos spet odprli Malo Scalo, zanimiv pa je tudi repertoar, v katerem je še posebno bogat baletni del z naslovi, kot so Giselle, Isadora, Sen kresne noči, Silfide in Labodje jezero. S programom je vsaj trenutno zadovoljen celo baletni ansambel. Sicer je začetek sezone še daleč...

Kaj nam ponuja nova sezona

filmske premiere

eva fornazarič

V poletnem mrtvilu je nekoliko odjeknila vest, da je italijanski režiser Nichetti prejel prvo nagrado na moskovskem filmskem festivalu. Njegov film *Ladri di saponette* je dejansko ljubka komedija o negativnem vplivu, ki ga imajo reklamni spoti na »nedoraslo« občinstvo gledalcev, in mu zato privoščimo »Svetega Jurija«. Ogljed filma, v katerem nastopata Caterina Sylos Labini in Maurizio Nichetti brez brkov (!), seveda priporočam, čeprav ga bomo lahko kmalu gledali na televiziji, ker je takim filmom zapisana usoda več: poletno sonce jih omami in jim v sekundi zažge križa.

V drugi polovici julija pa se običajno ne pripravljajo le tekme bodočega nogometnega prvenstva. Filmski delavci se namreč ukvarjajo s kupčijami, od katerih bo odvisno, kakšna bo zimska sezona. Če sodimo po prvih informativnih biltenih največjih italijanskih hiš, lahko sklepamo, da se nam obeta ogled nekaterih res dobrih filmov, med katerimi nedvomno izstopa delo *Bogovi so padli na glavo*.

To ni nova produkcija, saj smo jo lahko že gledali v državah vzhodne Evrope, ki so prve dojele, da ima afriška kinematografija velik izrazni potencial. Sedaj, ko so temnopolti avtorji zasloveli tudi pri nas, pa se je nekdo le spomnil, da bi lahko odkupil ta izreden film mladega avtorja.

Na voljo bodo seveda tudi najnovejša dela mojstrov, kot so Russell (*Salome*) in Spielberg (novi *Indiana Jones*), *Batman* z Jackom Nicholsonom, *007 in Great Balls of Fire*, ki je dejansko življenjski rock'n'roll zvezdnika Jerryja Lee Lewisa. Če bo distribucija delovala učinkovito, si bomo to glasbeno komedijo lahko ogledali še letos poleti. Sicer se lahko potolažimo z vestjo, da bo prav kmalu na naših velikih ekranih zablestel obraz Joanne Whalley-Kilmer, čudovitega dekleta (poglejte sliko), ki je posodila svojo zunanost Christini Keeler, znani predvsem zaradi škandala Profumo. Kako je naslov filmu? *Scandal*, seveda.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Nadaljevanke: Santa Barbara, 12.30 Creature grandi e piccole
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Srečno poletje!
14.10 Film: La casa dei nostri sogni (kom., ZDA 1948, r. Henry C. Potter, i. Cary Grant, Myrna Loy)
15.45 Aktualnosti: Full Steam - Plesalec Tony Robbins
16.15 Umetnostno drsanje
16.45 Mladinska oddaja: Big Estate
17.35 Danes v parlamentu
17.40 Film: Una donna si ribella (dram., ZDA 1936, r. Mark Sandrich, i. Katharine Hepburn, Herbert Marshall)
19.10 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in vreme
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: 1969 Lunina noč
22.50 Dnevnik
23.00 Nočni rock
23.30 Rubrika: Effetto notte
24.00 Dnevnik - zadnje vesti
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni
0.30 Atletika: Palio della Quercia

RAI 2
12.00 Nanizanka: A passo di fuga - In famiglia
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Rubrika: Trentatre
13.45 Nadaljevanke: Capitol
14.30 Dnevnik - gospodarstvo
14.45 Poletna oddaja: Tutti frutti, vmes rubrika Mente fresca
15.25 Nanizanka: Lassie
15.50 Risanka: Cucciolo
16.15 Iz parlamenta
16.20 Film: Il tesoro dei Faraoni (pust., ZDA 1934, r. Roy Del Ruth, i. Eddie Cantor, Ethel Merman)
17.50 Videomic
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nanizanka: Perry Mason - A fari spenti
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, športne vesti
20.30 Variete: Cocco (vodi Gabriella Carlucci)
22.45 Dnevnik - nocoj
22.55 Nanizanka: Hill Street giorno e notte - In onda alle sette
23.45 Dnevnik - zadnje vesti
23.55 Film: Quando l'inferno si scatena (vojni, ZDA 1958, r. Kenneth G. Crane, i. Charles Bronson, Richard Jaeckel)

RAI 3
13.30 Kolesarstvo: Corsa del sole
14.00 Deželne vesti
14.10 Film: Donne di lusso (glas., ZDA 1935, r. Busby Berkeley, i. Dick Powell, Gloria Stuart), ob koncu risani film We're in the money (1933)
15.55 Tenis: Pokal Davis, Danska-Italija (iz Kopenhavn)
18.45 Športna rubrika: Derby (vodi Aldo Biscardi)
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Kolesarstvo: Tour de France (prenos iz Aix Les Bains)
20.30 Film: Dossier Odessa (krim., VB 1974, r. Ronald Neame, i. Jon Voight, Mary Tamm, Maria Schell)
22.35 Dnevnik - nocoj
22.40 Aktualno: Volta pagina (ureja Carlo Brienza)
23.20 Petkov boks
0.20 Dnevnik - zadnje vesti
0.35 Nočna glasba: Trio Beaux Arts (Haydnov Trio v E-duru)
0.50 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti

RTV Ljubljana 1
16.35 Poletna noč: nad. Schwarzwaldska klinika, 17.30 nanizanka Leteči cirkus Monthyja Pythona (pon.)
18.00 Dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Spored za otroke in mlade: nanizanka Nevni zaliv (9. del)
18.35 S poletnega festivala: Nacionalni folklorni ansambel Venezuele
19.10 Risanka
19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.25 TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Naše akcije
20.15 Dokumentarec: Svet ne navadnih sil Arthurja Clarka (2. del)
21.00 Nanizanka: Kriminalna zgodba (6. del)
21.45 Dnevnik in vreme
22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.10 Poletna noč, vmes nad. Mamillo je smrt (1. del)
24.00 Film: Pisma neznanemu ljubimcu (dram., VB-Fr. 1985, r. Peter Duffell, i. Cherie Lunghi, Mathilda May)

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Dokumentarec: Campo base (vodi Ambrogio Fogar, pon.)
14.10 Boks: Holyfield-Rodriguez (pon.)
15.55 Tenis: polfinale za Davisov pokal, ZRN-ZDA (prenos iz Münchna)
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičiče
20.00 Tenis: polfinale za Davisov pokal, ZRN-ZDA (neposredno iz Münchna)
22.30 TVD Novice
22.40 Šport spektakel - najzanimivejši športni dogodki (s komentarjem Dana Petersona)
3.00 Boks: za svetovni naslov teške kat. WBC-WBA-IBF, Mike Tyson-Carl Williams (iz Atlantic Cityja)

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledarček; 8.00 Deželna kronika; 8.10 V Evropi manjšin; 9.15 Otroški kotiček: Strahek (3. del); 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert v baziliki sv. Silvestra v Trstu; violonist Črtomir Šiško, pianist Igor Lazko; 11.30 Pisani listi, 12.00 Film in njegova vloga v naši družbi, 12.40 Folklorna glasba, vmes Glasbeni listi; 14.00 Deželna kronika, 14.45 Beležka, 15.30 O tolmačenju otroške risbe, 16.00 Koncert za srce in orkester, vmes Glasbeni listi; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbeni listi; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dober dan z...; 8.35 Pesnice na potepu; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki za goste iz tujine; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Do štirinajstih; 14.02 Gremo v kino; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z instrumentalnimi ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nočturno in Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Mladi val; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Jugoton; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi... ob glasbi; 18.30 Glasbene želje; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Pripovedujejo; 8.25 Pesem; 8.35 Mi in vi; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših 7; 10.35 Družina; 11.00 Notranja politika; 11.30 Turizem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Glasba; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Popolndne; 15.45 Koncert; 16.00 Puzzle; 16.33 Tednik; 17.00 Bubbling; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Spomini; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba; 17.45 Okno na Benečijo; 20.00 Glasbena oddaja: Mix Time; 21.00 Nočni val.

CANALE 5
8.30 Nanizanke: Fantasilandia - Un affare molto strano, Il marinaio, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana - Un grande incidente
11.15 Rubrika: Forum
12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom
12.30 Kviz: OK il prezzo è giusto
13.30 Variete: Rivediamoli
14.30 Nanizanka: Love Boat
15.30 Film: L'ultima conquista (vestern, ZDA 1947, r. James Edward, i. John Wayne, Gail Russell)
17.30 Nanizanka: Hotel - La giusta decisione
18.30 Rubrika: Agenzia matrimoniale
19.00 Kviza: Gioco delle coppie, 19.45 Cari genitori
20.30 Variete: Una rotonda sul mare
22.30 Kviz: Il gioco dei nove
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show Estate
0.45 Film: Terzo canale - Avventura a Montecarlo (kom., It. 1970, r. Giulio Paradisi, i. Mal, New Trolls, Ricchi e Poveri)

RETE 4
8.20 Nanizanka: In casa Lawrence
9.10 Film: L'erede di Robin Hood (pust., VB 1959, r. George Sherman, i. Al Hedison)
10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry O
12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.45 Nadaljevanke: Sentieri, 14.45 La valle dei pini, 15.40 Così gira il mondo, 16.40 Aspettando il domani
17.00 Nanizanka: California - Un'azione sleale
18.00 Nad.: Febbre d'amore
19.00 Nanizanki: General Hospital, 19.30 Baretta Il sole tornerà a splendere
20.30 Film: Il papavero è anche un fiore (pust., ZDA 1966, r. Terence Young, i. Senta Berger, Yul Brynner)
22.25 Film: Dalle Ardenne all'inferno (vojni, It. 1967, r. A. De Martino, i. Frederick Stafford, Daniela Bianchi)
0.40 Nanizanki: Agente speciale, 1.40 Ironside

ITALIA 1
8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon
14.00 Megasalvi show
14.15 DeeJay Beach
15.00 Nanizanka: Ralph supermaxieroe
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nan. Teneramente Licia
18.00 Nanizanki: Supercar, 19.00 Riptide
20.00 Risanka: Siamo fatti così
20.30 Film: La collina degli stivali (vestern, It. 1969, r. Giuseppe Colizzi, i. Terence Hill, Bud Spencer)
22.25 Nan.: Starsky & Hutch
23.25 Aktualno: Človek na Luni
23.45 Tednik: Grand Prix
0.55 Nanizanki: Taxi, 1.25 Kung-fu

TELEFRIULI
11.30 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan
12.00 Rubrika: Il salotto di Franca
13.00 Dnevnik
13.30 Dokumentarec: Možje in narodi 20. stoletja
15.30 Glas. odd.: Music box
18.30 Nadaljevanke: Il diavolo al Pontelungo
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Nad.: 1 naufraghi, 20.30 Buio nella valle
22.30 Tednik: Tigi 7
23.00 Rubrika: Motor news
23.30 Dnevnik, nato dražba
0.30 Rubrika: Il salotto di Franca
1.00 Inf. oddaja: News

TMC
11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona
12.00 Nadaljevanke: Il fiume scorre lento
12.45 Ogljedalo življenja
13.30 Vesti
13.45 Športne vesti
14.15 Risanka: Beatles
14.30 Dok. o naravi
15.00 Nan.: Sceriffo Lobo
16.00 Film: Las Vegas lady (dram., ZDA 1976, i. Stella Stevens)
18.00 Aktualno: TV donna
19.00 Nanizanka: Operazione ladro
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Katie, la ragazza di copertina (dram., ZDA

RTV Ljubljana 2
19.00 Ansambel Braneta Klavžerjka (pon.)
19.30 Dnevnik, 20.05 Žarišče
20.35 Skupščinska kronika
20.55 Furmanski praznik
22.30 DP v plavanju (z Reke

TELE 4
1978, r. Robert Greenwald, i. Kim Basinger, Tab Hunter)
22.20 TV film: Il mistero della testa mozzata
23.15 Vesti - nocoj
23.30 Tour de France
24.00 Film: La pappia reale (kom., Fr. 1964, i. Annie Girardot, Sacha Distel)

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

Tudi na sinočnji seji občinskega sveta niso rešili politične krize v Trziču

Sporazum med strankami se bo izvajal po počitnicah

Kriza na Občini v Trziču, tudi po sinočnji seji občinskega sveta, še ni bila rešena. Stanje nejasnosti bo trajalo vsaj še dva meseca, tja do sredine septembra. Predstavniki petih strank so včeraj popoldne tik pred sejo sicer dosegli načelni dogovor in ga menda tudi podpisali. Dogovor zadeva v prvi vrsti Občino Trzič, vendar tudi nekatere druge ustanove v pokrajini. Bistvo dogovora je v tem, da bodo v upravno večino v Trziču stopili republikanci, isto velja za Občino Gorico in Pokrajino. Do razširitve večine bo prišlo šele po poletnih počitnicah. Rešeno je bilo tudi vprašanje, katera od strank bo pustila eno odborniško mesto republikancem. To bo KD, ki pa bo v zameno dobila predsedništvo Konzorcija za industrijski razvoj na Trziškem. Tak je dogovor, ki so ga včeraj popoldne dosegli predstavniki KD, PSI, PSDI, PRI in SSK.

Torej kriza se, kljub temu, da je rešitev dogovorjena, zamrzne za nadaljnja dva meseca.

Glede na potek sinočne seje, ki se je pričela v znamenju velike negotovosti in z veliko zamudo, pa velja zapisati nekaj ugotovitev. Župan Demarchi je uvodoma predlagal spremembo dnevnega reda: namesto o ostavki župana in članov odbora in izvolitvi novih upraviteljev, naj bi občinski svet najprej odobril nekaj nujnih sklepov, o politično-upravnih vprašanjih pa naj bi razpravljali in odločali v drugem delu seje.

Predlog je seveda naletel na ogorčeno nasprotovanje predstavnikov opozicije, komunistov, zelenih in misovcev. Po dokaj polemičnih posegih predstavnikov omenjenih treh strank, ki so naglasili, kako je mesto že več kakor tri mesece brez uprave in da je torej razjasnitev nujna, je predlog predsedujočega, kljub ogorčenim protestom, prejel večino glasov.

Komunisti in zeleni so po glasovanju zapustili sejno dvorano in zvečine, pomešani med sicer ne preveč številno publiko, sledili dogajanju v sejni dvorani, kjer je "stara" koalicija

z dokajšnjo težavo le spravila z dnevnega reda nekaj točk. Po vsebini nikakor niso bile tako nujne, da bi jih bili morali, po vsej sili odobriti že na sinočnji seji.

Nekatere točke so bile pravzaprav čisto navadna, tekoča administracija. Celoten potek seje je bil zelo živčen, kar je prišlo, spričo soparne vročine, še bolj do izraza. Najpogostejši očitke predstavnikov manjšinskih strank je bil, da je uprava ravnala zelo samosvoje in ni upoštevala zahteve po sklicu občinskega sveta, ki jo je podpisalo štirinajst svetovalcev.

Nekaj pred enajsto uro so sejo za nekaj časa prekinili, da bi dali možnost vsem svetovalcem seznaniti se z vsebino malo pred tem doseženega sporazuma in se dogovorili za odgoditev razprave in glasovanja o ostavki župana in odbornikov.

Zadeva bo spet na dnevnem redu, tako vsaj v smislu dogovora, okrog 15. septembra, ko naj bi prilagodili tudi uprave v nekaterih drugih ustanovah.

Mladi poslušalci zadovoljni z jazz koncertoma na gradu

Razmeroma sušno glasbeno poletje sta nekoliko osvežila dva večera jazz glasbe na prireditvenem prostoru na grajskem obzidju. Predsinoči je nastopil kvartet, ki ga sestavljajo Alberto Delini, Giorgio Gregori, Paolo Gregorig in Giovanni Toifoloni, sinoči pa je bil na vrsti ansambel "Sartorello Furniture Group", ki je na turneji po Italiji.

Na sliki (foto Bumbaca) prizor s predsinočnjega jazz koncerta na gradu.

Pobuda za skupno promocijsko dejavnost prometnih struktur

Dežela bo financirala promocijsko dejavnost ustanove za trziško pristanišče, za deželno letališče in goriški blagovni terminal. Finančne prispevke za pristanišče in blagovni terminal bo preko trgovinske zbornice nakazala tudi EGS. Tako izhaja iz daljšega poročila za tisk, ki ga je dostavila Trgovinska zbornica.

Pred kratkim je bil o zgoraj omenjenih vprašanjih govor na sestanku, za katerega je dala pobudo Trgovinska zbornica. Na sestanku so predstavniki raznih ustanov soglašali s predlogom predsednika zbornice dr. Enza Bevilacqua, o izdelavi skupnega promocijskega programa za multimodalni sistem prevoza v pokrajini. Tak načrt naj bi skušal uresničiti tehnični odbor.

Na sestanku so vzeli tudi v pretres nekatere pobude, ki jih bodo izvedli v prihodnjih mesecih v raznih evropskih središčih, od Prage, Varšave in Budimpešte do Muenchna. Gre za sodelovanje na sejnih, mitingih in podobnih manifestacijah gospodarskega življenja.

Predsednik zbornice Bevilacqua je tudi seznanil udeležence s pobudami za ponovno ustanovitev konzorcija Contrago. Gre za konzorcij med avtoprevozniki nan Goriškem. Bevilacqua je tudi napovedal, da bodo iz Goriškega slada zagotovili tudi finančna sredstva za nakup novih tovornjakov. Finančna podpora bo v obliki posojil po zelo ugodnih pogojih.

Kmalu prvi konkretni ukrepi za varstvo okolja Pokrajina kupuje premični laboratorij

Umiranje dreves nad Zajzero - foto Klemše

Zaskrbljenost spričo naraščajoče onesnaženosti okolja je razumljiva, nekoliko manj razumljiva pa je počasnost pri sprejemanju ukrepov za omejevanje onesnaževanja. Res je sicer, da je treba za uspešno zdravljenje najprej ugotoviti bolezen in poznati bolnika. To velja tudi za vprašanja okolja. Pri nas, v mislih imamo Goriško, smo na tem, da napravimo prve korake, prav v smeri ugotavljanja vrste in stopnje onesnaženosti ozračja.

"Predvidoma že v jeseni bomo imeli na razpolago premični laboratorij, s katerim bomo lahko ugotovili do kakšne stopnje je onesnažen zrak, ki ga vdihavamo in sledili spremembam. Sestavljena je bila že tudi komisija, ki naj bi sodelovala pri izbiri vrste premičnega laboratorija in opreme". Tako zatrjuje predsednik goriške pokrajine Gianfranco Crisci. Pred dobrima dvema letoma je pokrajinski svet odobril načrt posegov na področju okolja in zdravja. Izvajal se bo postopoma. Prva stopnja, to je nakup posebnega premičnega laboratorija je že v izvršilni fazi. Naslednji dve stopnji zadevata postavitev dveh fiksnih postaj, ene na robu Brd (pri Ločniku), druge na obalnem področju in pa namestitve mreže aparatov za ugotavljanje onesnaževanja, ki ga povzročata termoelektrarna v Trziču.

Proračunska vrednost celotnega načrta, katerega izvajanje financira Ministrstvo za okolje, preko Dežele, znaša 3,5 milijarde lir. Nakup premičnega laboratorija, ki naj bi bil na razpolago že do jeseni, pa velja okrog pol milijarde lir.

S premičnim laboratorijem naj bi med drugim ugotavljali tudi prisotnost in stopnjo kislosti dežja. Gre za pojav, ki je po nekaterih vesteh v naši in sosednjih deželah, zaskrbljujoč. Kisli dež in o tem ni nobenega dvoma več, povzročata odmiranje gozdov. Prve žrtve so iglavci. Odmiranje gozdov je krepko prisotno tudi v naši deželi. Posebno opazno je odmiranje v Kanalski dolini.

Ob tem gre upoštevati, da so viri onesnaževanja v glavnem tuji, čeprav tudi delež krajevnih onesnaževalcev ni zanemarljiv.

Do zdaj je bilo glede kislega dežja na razpolago le bolj malo podatkov. S premičnim laboratorijem naj bi se stanje bistveno spremenilo, seveda na bolje.

Do konca meseca še možnost cepljenja proti steklini

Že prejšnji mesec so uslužbenci veterinarske sekcije goriške Krajevne zdravstvene enote opravili obvezno cepljenje psov proti steklini v vseh krajih v pokrajini. V prihodnjih dneh bodo opravili še dodatno cepljenje in sicer po sledečem razporedu: TRZIČ - 28. in 29. julija od 8.30 do 10.30 v občinski klavnic; GORICA - 28. in 29. julija od 11.30 do 12.30 na športnem stadionu na Rojcah; ŠTEVERJAN - danes 21. julija od 8.30 do 10.30 v bivši osnovni šoli; ŠKOCJAN - 29. julija od 8.30 do 10.30 v bivši klavnic; MARIA-

NO - 25. julija od 8.30 do 9.30 v socialnem centru v Ul. Manzoni; FARA - 26. julija od 8.30 do 9.30 v občinskem parku; SLOVRENC - 27. julija od 8.30 do 9.30 pri športnem igrišču v Ul. Gavina; MOS - 28. julija od 8.30 do 9.30 v otroškem vrtcu; VILEŠ - 22. julija od 10.30 do 12.00 pri bivšem županstvu; ROMANS - 29. julija od 9.00 do 11.00 v občinski garaži; ZAGRAJ - danes 21. julija od 8.30 do 10.30 v bivši šoli v Ul. Mucchiut; FOLJAN-REDIPUGLIA - 26. julija od 8.30 do 10.00 v osnovni šoli v Foljanu; GRADIŠČE - 27. julija od 10.00 do 12.00 v bivši klavnic.

Interpelacija KPI na Občini o strošku za gradnjo avtoporta

V goriškem občinskem svetu se v prihodnjih tednih, najbrž pa šele po dopustu, obeta vroča razprava v zvezi z izgradnjo avtoporta. Komunistični svetovalci so namreč postavili pisno vprašanje glede postopka, ki se ga je uprava poslužila pri zakupu in oddaji 2. skupine del. Predstavniki komunistične partije želijo imeti na razpolago vso dokumentacijo, ki se nanaša na varianto načrta.

Komunisti nadalje sprašujejo, kako namerava uprava ravnati v prihodnje, pri nadaljnji izgradnji avtoporta. Ob tem navajajo, da je bila proračunska vrednost načrta osem milijard lir, danes pa je narasla že na trideset milijard lir.

Podobno naraščanje cen je opazno tudi pri posegu, ki se trenutno izvaja. Dela so bila oddana, tako piše v obrazložitvi pisne interpelacije, za dvakrat večjo vsoto od proračunske.

Odbornik za javna dela Mario Del Ben je predlagatelj (Robertu Busolinju) zagotovil, da bo uprava v doglednem času nudila izčrpen odgovor.

Komunistični občinski svetovalci so podobno vprašanje o isti tematiki predložili že pred dobrima dvema letoma.

Danes spet seja na goriški občini

Goriški občinski svet bo drevi nadaljeval z delom, ki ga ni uspel opraviti na torkovi seji, ki je ne bilo zaradi nesklepnosti. Namestnik župana - prvi občan je menda te dni v Rimu, je za danes ob 18.30 spet sklical občinski svet. Ker gre za sklicanje po nujnostem postopku in za drugi sklic, se

danes po vsej verjetnosti ne bo pojavilo vprašanje sklepnosti. V torek je manjkala več kakor polovica članov občinskega sveta in kar trije odborniki. Dnevni red zasedanja je enak tistemu, ki je bil poslan že za torkovo sejo.

V torek seja na Pokrajini

Pred nastopom poletnih počitnic se bo v prihodnjem tednu v torek in sredo, vsakič ob 16. uri, sestal tudi goriški pokrajinski svet. Na torkovi seji naj bi, poleg drugega, sprejeli odstop republikanskega svetovalca Vollija in vstop prvega neizvoljenega na njegovo mesto. Na dnevnem redu je tudi razprava in glasovanje o dokumentu za zaščito ptic.

Požig posode za odpadni papir predsinoči na Senenem trgu

Le nekaj dni potem ko je goriški občinski svet odobril spremembe pravilnika mestne policije in smetarske službe, namenom, da spodbudi prebivalce k sodelovanju pri ohranjanju čistote v mestu, so se predsinoči neznanzi znesli nad zabojem za zbiranje odpadnega papirja na Senenem trgu. Zaboj je začel goreti nekaj pred 20. uro. Skoraj nobenega dvoma ni, da gre za pobalinsko dejanje, saj so bili zaboji za papir in druge posode za odpadke pred meseci že večkrat tarče podobnih vandalskih dejanj.

Na kraj so prihiteli goriški gasilci, ki so s pravočasnim posegom v nekaj minutah pogasili plamene in preprečili hujše posledice. Ogenj je le delno poškodoval posodo, večje škode pa ni bilo. Včeraj so na Senem trgu bili zaposleni delavci občinske smetarske službe, da so očistili cestnišče. Gasilci so namreč med gašenjem morali stresti ves papir iz posode na cesto.

Prizorišče požiga na Senenem trgu so si ogledali tudi agenti goriške kvesture, ki vodijo preiskavo o zadevi.

Med torkovo nevihto je ponekod na območju Brd padala toča

Vremenoslovci napovedujejo in obljublajo nastop pravega poletja, vreme pa se še zmeraj ni ustalilo. Občasne padavine povzročajo nemalo skrbi kmetom, posebej pa vinogradnikom, saj so take razmere kot nalašč za razvoj raznih glivičnih bolezni. Pridelek ogrožajo tudi dokaj pogoste nevihte s točo. Na nekaterih mestih v Brdih so ledena zrna prizadela pridelek že nekajkrat. Zadnjič v torek ponoči. Na sredo je toča klestila le nekaj deset sekund, sicer bi bile posledice katastrofalne. Grozde je zdaj v taki fazi rasti, da se poškodbe zaradi toče ne zacelijo več. Škoda je dvojna: gre namreč za izgubo količine, pridelek pa je, oziroma bo, slabše kakovosti.

Ledena zrna so povzročila škodo v vinogradih med Ščednim in Oslavjem. Med torkovo nevihto so nekaj škode povzročile tudi strele. Ena od teh je

uničila električno napeljavo gostilne Vogrič na Valerišču, kjer je zaradi izpada elektrike prišlo še do dodatne škode.

Astronomski večer v Fari

V prostorih observatorija v Fari bo drevi s pričetkom ob 21.30 nekoliko neobičajno srečanje. Pripravlja ga astronomski krožek ob 20-letnici prvega človekovega pristopa na mesec. Predvajali bodo serijo takrat posnetih diapozitivov, radovedneži pa bodo skozi teleskop lahko pogledali proti tistemu območju lune, kjer je pristal prvi človek.

šolske vesti

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja v prihodnjem šolskem letu na Goriškem sledeče tečaje: dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za prodajalce (tisoč ur), dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za mizarje (1.200 ur), izpopolnjevalni tečaj iz angleščine (2. stopnja - 120 ur), izpopolnjevalni tečaj za programerje elektronskih računalnikov (175 ur), izpopolnjevalni tečaj za operaterje z zunanjo trgovino (120 ur), izpopolnjevalni tečaj za strojepis (120 ur), tečaj ažuriranja za fiskalno vodenje nekomercialnih ustanov - društev (30 ur), tečaj ažuriranja za animatorje na družbeno-vzgojnem področju (40 ur) in tečaj ažuriranja bančne tehnike (30 ur). Prijave sprejemajo samo še danes, 21. t. m., na sedežu SDZPI v Križni ulici 3 (tel. 81826), kjer nudijo interesentom vse podrobnejše informacije v zvezi s tečaji.

razna obvestila

Uradi Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje bodo zaprti od 24. julija do 25. avgusta.

Knjižnica Damira Feigla v Gorici bo od 21. julija do 18. avgusta zaprta zaradi dopusta.

SPDG-rekreacija prireja 30. in 31. julija dvodnevni izlet v Triglavsko pogorje. Odhod s Travnika ob 5. uri. Predhodna vadba na trim stezi v Pevmi 24., 26. in 28. julija ob 19. uri.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Lei, io e lui«.

VERDI Zaprti do 19. avgusta.

VITTORIA 17.30-22.00 »Vacanze particolari di giovani mogli«. Prep. ml. pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30-20.30 »Popolndanske strasti«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Življenje s stricem«. 22.30 »Dekleta iz taksija«.

DESKLE 19.30 »Zaljubljena sirena«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Marzini - Korzo Italia 89 - tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU Centrale - Trg Republike 26 - tel. 410341.

pogrebi

Danes v Gorici ob 12. uri Gastone Berlosio iz Vidma v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

Po antisemitskih izpadih Afera Rosenthal v parlamentu

VIDEM — Afera Rosenthal je romala v parlament. Skupina poslancev PSI je na ministra za šport Carrara naslovila vprašanje, v katerem ga med drugim sprašuje, zakaj je vodstvo nogometnega društva Udinese nenadoma preklicalo pogodbo z izralskim nogometašem in ali ni to morebiti posledica antisemitskih izpadov, ki so se pojavili brž, ko se je razširila vest, da bo Rosenthal igral za videmskega prvligaša. Uradno so se pri Udineseju odpovedali igralcu, češ da ima poškodovano hrbtenico, toda še v sredo zjutraj so zdravnik klinike Gervasutto v Vidmu zagotavljali, da je Rosenthal zdrav, popoldne ga je društvo predstavilo javnosti, zvečer pa se je nenadoma premislilo. Resnici na ljubo je treba povedati, da je menedžer izralskega nogometaša izjavil, da se je društvo odpovedalo igralcu preprosto zato, ker ni imelo denarja, da bi izplačalo Rosenthalov dosedanj klub Standard iz Liegea. Rosenthal se je tako že vrnil v Belgijo, kakorkoli že pa je vsa zadeva bolj slabo spravevalo za vodstvo videmskega kluba.

Dobil je zadnjo alpsko etapo Fignon nezadržan

VILLARD DEL LANS — Laurent Fignon je na zadnji alpski etapi toura poskrbel še za en velik podvig in ga od končne zmage zdaj loči prav malo, še posebej če pomislimo, kako suvereno je včeraj obračunal z vsemi svojimi tekmeci. Med vzponom na St. Nizier, ko so vsi čakali napad na Fignona, je ta presenetil ostale in se 3 km pred vrhom podal v protinapad, prehitel Herrero in pustil vse na cedilu. Prva sta reagirala Lemond in Delgado, Mottet pa je povsem popustil, prišlo je tudi do nekaj zakulisnih ekipnih iger. Kakorkoli že, je imel Fignon na vrhu 15" prednosti, nato pa celo 54". Ko je glavina naposled složno pritisnila na plin, je bil Fignon že na vznožju zadnjega 2 kilometra dolgega vzpona. Od preostalih etap je nevarna le zadnja na kronometer od Versellesa do Pariza, vendar pa je Fignon, čigar forma se spet vzpenja, tudi v nedeljo favorit. Danes bo na vrsti etapa s tremi lažjimi vzponi. VRSTNI RED 18. ETAPE: 1. Fignon (Fr.), ki je 91 km prevozil v 2.31'28" s povprečno hitrostjo 36 km na uro. 2. Rooks (Niz.) po 24"; Theunisse (Niz.); 4. Lejarreta (Sp.); 5. Kelly (Irska); 6. Lemond (ZDA) i.č.; 7. Delgado (Sp.) po 33"; 8. Ca-

margo (Kol.) 36"; 9. Alcalá (Meh.) i.č.; 10. Herrera (Kol.) 47"; 11. Bugno (It.) 2'06"; 12. Cornillet (Fr.) i.č.; 13. Mottet (Fr.) 2'07"; itd.

SKUPNA LESTVICA: 1. Fignon (Fr.) 80.26'39"; 2. Lemond (ZDA) 50"; 3. Delgado (Sp.) 2'28"; 4. Theunisse (Niz.) 5'36"; 5. Mottet (Fr.) 7'29"; 6. Rooks (Niz.) 7'31"; 7. Lejarreta (Sp.) 8'31"; 8. Alcalá (Meh.) 11'19"; 9. Millar (VB) 14'20"; 10. Kelly (Irska) 14'33"; 12. Bugno (It.) 21'01".

Na ženskem touro Longojeva ne pozna odmra. Včeraj je četrtič zapored dobila etapo s 5" prednosti pred večno tekmico Caninsovo, ki pa ima na skupni lestvici 7'09" zaostanka.

Katanec k Sampdoriji Zavarov ostaja

GENOVA — Sampdoria je včeraj uradno sporočila, da je od Stuttgarda odkupila 26-letnega slovenskega nogometaša in jugoslovanskega reprezentanta Srečka Katanca, za katerega je zahodnonemškemu klubu baje odštela štiri milijarde in pol lir. Juventus, ki je začel priprave na novo sezono, je potrdil Sovjeta Zavarova.

Od danes do nedelje Davisov pokal Jugoslavija na Švedskem

BASTAD — Konec tedna bo znova v znamenju dvobojev za Davisov pokal, Jugoslavija pa bo že drugo leto zapored nastopila celo v polfinalu svetovne skupine. V Bastadu se bo pomerila proti Švedski. V dosedanjih obračunih za Davisov pokal med tema reprezentancama je položaj izenačen 3:3, a tokrat Jugoslavlani nimajo nobene realne možnosti, da premagajo superfavorizirane Švede, dobitnike že štirih pokalov v letih 1975, 1984, 1985 in 1987. Zaradi poškodbe na roki za modre namreč ne bo igral Slobodan Živojinović, tako da bo vso breme sponelo na mladih ramenih komaj 17-letnega Gorana Ivaniševića in na bolj izkušena, a manj nadarjena Orešarju in Prpiću. Tudi prvi švedski igralec, Stefan Edberg je poškodovan (zvin gležnja), a bo nastopil v igri dvojic s specialistom Jarrydom, med posamezniki pa ga bo nadomestil Jonas Svensson. Glavni adut Švedske pa je kajpak Mats Wilander. Švede močno favorizira tudi igrišče, saj peščene površine, kakršna bo v Bastadu, Jugoslovanom ne ustrezajo. Za modre je vsekakor že velik uspeh, da so se uvrstili v polfinale in tako že dobili 180.000 do-

larjev nagradnega sklada, ki bo še kako pripomogel k razvoju tenisa v Jugoslaviji.

Včerajšnji žreb je določil sledeče pare: danes ob 12. uri: Svensson - Ivanišević; Wilander - Prpić; jutri Edberg/Jarryd - Ivanišević/Prpić; v nedeljo Wilander - Ivanišević in Svensson - Prpić.

V drugem polfinalu svetovne skupine se bodo v Münchnu pomerili reprezentanci ZRN in ZDA. Spored: danes (ob 16. uri) Steeb - Gilbert; Becker - Agassi; jutri (ob 14. uri) Becker/Jelen - Flach/Seguso; v nedeljo (ob 14. uri) Steeb - Agassi; Becker - Gilbert. Gostitelji, lanski zmagovalci pokala, so favoriti.

Za obstanek med šestnajsterico najboljših ekip na svetu pa se bodo Italijani v Aarhusu pomerili z Dansko. Danes (pričetek ob 16. uri) bo Nargiso igral s Tausonom, Camporese pa bo nato preizkusil moč Christensena. Jutrišnji dvojici sta Mortensen/Flintsoe in Camporese/Nargiso. Italijani so nesporni favoriti, saj so Danci skorajda amaterji. Nekoliko boljši je Tauson, Christensena pa ni med prvimi 400 igralci na svetu!

Na nordijskem prvenstvu v Tornsbergu A. Bogatčeva dvanajsta

Pred pričetkom svetovnega prvenstva, ki bo od 28. t. m. do 4. avgusta na Finskem, se je jadralka TPK Sirena Arianna Bogatec v prejšnjih dneh na Norveškem v kraju Tornsberg, 60 km od Osla, udeležila odprtega nordijskega prvenstva, na katerem je na absolutni lestvici v konkurenci 65 deklet v razredu europa osvojila 12. mesto. Njena uvrstitev bi lahko bila višja, če je ne bi v peti od šestih regat zaradi predčasne štarta doletela diskvalifikacija, zaradi česar so v skupnem seštevku upoštevali tudi njeno uvrstitev na skromno 33. mesto (velja pet najboljših rezultatov) v prvi regati. V ostalih regatah (po dve na dan) pa je Arianna dosegla sledeče dobre uvrstitve: na drugi je bila 15., na tretji 13., na četrti tretja in na šesti osma. Dobitnica nordijskega prvenstva je domačinka Garvinova. Vsekakor je bila Arianna prva od Italijank, vse boljše rezultati v teku preizkušnje same pa kažejo na stopnjevanje forme, ki jo naša jadralka zdaj še izpopolnjuje na treningih v zahodnonemškem kraju Flensburg.

V soboto maraton Franja

LJUBLJANA — Jutri bo v Tacnu pri Ljubljani štart 8. tradicionalnega kolesarskega maratona "Franja". To je vsako leto najbolj množična kolesarska prireditel v Jugoslaviji, na kateri je doslej nastopalo med 1000 in 2000 kolesarjev. Letos prireditelji računajo na rekordno udeležbo - nad 2000 tekmovalcev. Štart bo jutri od 8.20 do 8.50 pred izobraževalnim centrom ONZ v Tacnu, kjer se bodo zamudniki še lahko prijaviли do 7.45. Proga bo dolga 156 km, potekala pa bo prek Ljubljane, Vrhnike, Logatca, Idrije, Cerkna, Skofje Loke in Vodice nazaj v Tacen. Na cestah, kjer bodo vozili udeleženci maratona, bo popolna zapora za promet. (F. Božič)

V okviru poletnega praznika KŠD Vipava Nogomet in odbojka na Peči

Včeraj se je na Peči v okviru poletnega praznika, ki ga prireja domače KŠD Vipava, pričel tradicionalni turnir v nogometu in odbojki.

V uvodnem srečanju sta ženski ekipi iz Gabrij in s Peči igrali neodločeno 2:2.

Današnji spored: ob 18.30 Gabrije - Vrh (moški nog.), ob 19.30 Sovodnje - Vrh (ženski nog.), ob 20.30 Sovodnje - Peč (odbojka).

Turnir se bo nadaljeval v ponedeljek in bo trajal vse do naslednjega četrtka. (mč)

Schoene h Glaxu

MILAN — Devetindvajsetletni ameriški košarkar Russ Schoene (center, 207 cm) bo v prihodnji sezoni igral za veronskega A-2 ligaša Glaxo. Belopoliti Schoene je dve leti že igral v Italiji za milanski Simac, nato pa je prestopil k NBA moštvu Seattle Supersonic. Zanj se je potegoval tudi milanski Philips, a veronski odborniki so bili očitno spretnješi.

Sevciuc trener Sisleya

TREVISO — Brazilc ruskega porekla Paulo Sevciuc (46 let) je novi trener odbojkarjev Sisleya. Podpisal je dveletno pogodbo, zamenjal pa je Neria Zanettija.

Memorial Baretta

Na drugi izvedbi nogometnega memoriala Baretta, ki se bo začel 5. avgusta, bodo nastopile Sampdoria (zmagovalc prve izvedbe), Fiorentina, Roma in reprezentanca ZDA.

Teniški turnir Športnega društva Dom V znamenju velikega zanimanja

Na sliki (foto Čubej): nagrajenci 1. Domovega teniškega turnirja

Teniška dejavnost se čedalje bolj uveljavlja na Goriškem. Pred dnevi se je zaključil v Štandrežu turnir za posameznike in posameznice. Tekmovanje, ki ga je priredilo športno združenje Dom iz Gorice, je popolnoma uspelo, saj je sodelovalo preko 40 igralcev. Številčnost je nedvomno poplačala vloženi trud organizatorjev, ki so se res potrudili, da bi turnir lahko potekal brez večjih zapletljajev.

O vse večjem zanimanju, ki ga vzbujata teniška dejavnost na Goriškem, dokazuje tudi število ljubiteljev te panoge, ki so se vsak večer zbirali ob robu igrišča in z zanimanjem prisostvovali posameznim tekmam. Še posebno živahno je bilo na zaključnem večeru, ko sta se v velikem finalu pomerila Valter Nanut in Boris Cotič, ki sta se prav tako spoprijela za osvojitve prvega mesta na turnirju, ki ga je pred slabim mesecem pripravilo štandreško društvo Oton Župančič. Tudi tokrat je slavil Nanut, ki je v samih dveh setih odpravil sicer izkušenega tekmeca. V ženski konkurenci pa je slavila zmago Martina Cogliatti, ki je v finalu premagala Nadjo Fajt.

Ob zaključku turnirja je predsednik ŠZ Dom Marko Čubej pozdravil vse igralce, ki so se zbrali na krajši slovesnosti. Čubej je poudaril, da je turnir res presejal vsa pričakovanja, tako da bi bilo treba v bodoče resneje razmišljati o ustanovitvi teniške sekcije, in to morda ravno v sklopu mestnega združenja.

KVALIFIKACIJE: Baradel - Semolič 9:1; Koršič - M. Makuc 9:6; I. Cej - Oraziotti 9:2; Contino - F. Zampar 9:7; M. Komel - Mosetti 9:3; Sanzin - Podberšič 9:1; D. Peric - Braini 9:1.

1. KOLO: Nanut - Vižintin 9:2; F. Peric - D. Ferfolja 9:7; E. Zampar - Baradel 9:1; I. Komel - A. Ferfolja 9:1; S. Ferfolja - Marušič 9:1; B. Makuc - Koršič 9:6; M. Makuc - B. Peric 9:3; Mučič - Vouk 9:1; J. Cej - I. Cej 9:3; Lutman - Ziani 9:5; R. Devetak - R. Ferfolja b.b.; Contino - Lukeš b.b.; L. Devetak - M. Komel 9:1; Tommasi - Dordit 9:3; Chizzolini - Sanzin 9:3; Cotič - D. Peric 9:5.

2. KOLO: Nanut - F. Peric 9:2; E. Zampar - I. Komel 9:5; B. Makuc - S. Ferfolja 9:4; Mučič - R. Makuc 9:3; Lutman - J. Cej 9:7; R. Devetak - Contino 9:5; Tommasi - L. Devetak 9:6; Cotič - Chizzolini 9:7.

ČETRTFINALE: Nanut - E. Zampar 9:3; Mučič - B. Makuc 9:3; R. Devetak - Lutman 9:8; Cotič - Tommasi 9:7.

POLFINALE: Nanut - Mučič 6:4, 6:3; Cotič - R. Devetak 6:3, 6:2.

FINALE ZA 3. IN 4. MESTO: Mučič - R. Devetak 6:1, 6:2.

FINALE ZA 1. IN 2. MESTO: Nanut - Cotič 6:3, 6:4.

ŽENSKI TURNIR

POLFINALE: Fajt - Lutman 9:5;

Cogliatti - Koren 9:5.

FINALE ZA 3. IN 4. MESTO: Koren - Lutman 9:2.

FINALE ZA 1. IN 2. MESTO: Cogliatti - Fajt 9:3. (mal)

obvestila

TPK SIRENA vabi vse otroke od 8. do 14. leta starosti, da se udeležijo tečaja za jadralce optimiste, ki bo od 24. t. m. do 4. avgusta. Vse podrobnejše informacije in navodila dobite na pomorskem sedežu kluba (Miramarski dvorci 32) v popoldanskih urah (tel. 422696).

SPDG - REKREACIJA organizira 30. in 31. julija dvodnevni izlet v Triglavsko pogorje. Odhod s Travnika ob 5.00. Predhodna vadba na trim stezi v Pevmi in sicer 24., 26. in 28. julija ob 19.00.

KD A. PAGLAVEC organizira od 29. julija do 5. avgusta tečaj za vožnjo s kajaki. Podatke za udeležbo dobite pri društvenih odbornikih in na sedežu ZSSDI v dopoldanskih urah.

PRIMOTOR KLUB obvešča člane, da se bo nocojšnja redna seja odvijala ob 20.30 v društveni gostilni v Dolini in ne v gostilni Pri Studencu kot navadno.

ZSSDI sporoča, da bo v soboto, 22. t. m., urad zaprt.

konjske dirke - konjske dirke

V Ceseni je favorit konj Feystongal (X), ki je na zadnjih dirkah pokazal dobro formo. Fiorino Bell se lahko izkaže, čeprav štarta v drugi vrsti. Med protagonistih bo gotovo tudi Fistil (2).

V drugi dirki v Ceseni se zdi Fornarina (2) najboljši. Najnevarnejši tekmeč bo Elgerid (1), nedavni zmagovalc podobne dirke. Presenetil lahko regularni Encoracher (X).

Prav je, da za rimsko dirko najprej omenimo konja Dessie d'Asolo (2). Štartal bo v drugi vrsti, a je hitrejši od ostalih. Fagari (X) bistveno napreduje. Fumo Del Ronco (1) lahko presenetiti.

Četrta dirka v Rimu bi lahko bila plen Fenomena Al (X). Njegov glavni tekmeč bi lahko bil Eudosso (2). Omenimo naj še dobrega, a nekonstantnega konja Golden Finish (1).

V Montecatiniju je favorit Gravino (X), če ne bo naredil napake na štartu. To bi lahko morebiti izkoristil Furbone (1), ki štarta v prvi vrsti. Dobro obveščeni viri trdijo, da bi lahko zmagal Elduyen (X).

V Montegiorgiu bo Darfo (2) tekmoval s sebi neenakimi tekmeci. Neznanka je v tem, da že dalj časa ne nastopa. Godwin Or (X) štarta iz ugodnega položaja. Omenimo naj še regularnega Favolella AF (1).

DIRKA TRIS

Na štartu v Ceseni bo 19 konj. Naši favoriti: 7 Fuoco Pra; 2 Graziani; 3 Clibrizzo Mo. Za sistemiste: 15 Green Fire; 13 Ero Galla; 9 Bietolino.

totip

1. — prvi	X
2. — prvi	1 2
2. — prvi	2
3. — prvi	1 X
3. — prvi	2
4. — prvi	1 X
4. — prvi	X
5. — prvi	1 2
5. — prvi	2 1
6. — prvi	1 X
6. — prvi	2
6. — prvi	1 X

smer, ki bi sledila poti kapljice vode, padajoče z vrha gore.

In še: »Plezalec, ki je ugotovil najbolj logično in elegantno smer, pleza po njej do vrha in pri tem zavrta lažje alternative, čeprav se zaveda ogromnega napore in stalne napetosti, ki se od njega zahtevata, s skrajno napetimi živci meri opravljeno pot, v spopadu z vrtoglavo in praznino vsepovsod... tisti plezalec ustvarja pravo umetnino, včasih izjemne vrednosti, sad duha, pričevanje človeške umetniške občutljivosti, ki bo za vselej vklesana v skalo, dokler bodo obstajale gore.«

Zaradi takega mišljenja so Comicija imenovali "Umetnik gora". Comici je bil tako ali drugače vedno v središču pozornosti, pa naj je šlo za občudovanje ali polemike. Julius Kugy je po prvem vzponu na severno steno Cima Grande izjavil: »Zdaj sem končno povsem prepričan, da te stene ni mogoče "preplezati"«.

Comicijev estetski ideal plezanja je z leti - v svoji skrajni obliki - privedel do fanatične rabe svedrovca, za kar pa ne moremo kriviti tržaškega plezalca, pa čeprav je pri svojem najbolj znanem vzponu uporabljal do tedaj neznane tehnične pripomočke, saj ostaja ta alpinist v bistvu eden vidnej-

ših predstavnikov prostega plezanja in velik ljubitelj gora.

Obdobje med vojnama je bilo torej kar se alpinizma tiče - najsvetlejšje. Junaštvo takratnih plezalcev se ni nikoli ponovilo. Kline so uporabljali le v skrajnem primeru in lestvic, kot jih poznamo danes, sploh niso imeli. Padec prvega v navezi je v tistem obdobju - ob razmeroma slabem materia-

lu - pomenil njegovo smrt, tako da je bilo prosto plezanje res prosto in izredno nevarno. Takega plezanja se danes ne lotevajo niti najbolj zagrizeni free-climberji.

Predvsem za tiste čase je torej upravičen Livanosov stavek: »Alpinizem samo dvakrat ni nevaren, priden se z njim ukvarjamo in ko smo, če imamo srečo, z njim opravili.«

Emilio Comici med Giuseppom (levo) in Angelom Dimallem

Veliki Emilio Comici

Drugi slavni alpinist, o katerem moramo spregovoriti, je Emilio Comici. Že na začetku svoje plezarije, ko sem še s težavo lazil po nižjih stenah v domači Glinščici, sem večkrat slišal za njegovo ime od izkušenih plezalcev. Kmalu sem spoznal, da je sleherna skala v Bregu videla in se nato uklonila njegovemu mojstrskemu slogu. Še danes najlepše smeri v Glinščici nosijo njegov podpis. Zvezda Emilia Comicija je začela blesteti v Dolini Glinščice, kjer je ustanovil prvo italijansko plezalno šolo, nato je vse svetlejšje

nadaljevala svojo pot preko Julijcev do Dolomitov, kjer je zmagal prvo italijansko šesto stopnjo na Sorelli di Mezzo v skupini Sorapissa, in žal prerano ugasnila na lažji smeri nad Selvo in Val Gardeni. Njegov najlepši podvig pa ostaja vzpon preko severne stene Cima grande di Lavaredo. Vzpon je v tistih časih, tako piše Antonio Berti, vzbudil pravo strmenje, saj ni nihče mislil, da je steno sploh možno preplezati.

S tem podvigom je Comici dosegel svoj estetski ideal plezanja in ga tako le označil: »Nekoč bi rad preplezal

Društvo ob sotočju Soče in Vipave se sicer ukvarja tudi z drugimi športnimi panogami

ŠD Sovodnje: sožitje nogometa z odbojko

Ob primeru Sovodnj se bom nekoliko razpisal o imenih in naslovih. O tem, da nas imena in naslovi opredeljujejo navzven, ne more biti nobenih dvomov kljub sofizmu, ki se jih marsikdo poslužuje, da bi opravičeval sebe ali okolje, kateremu pripada, kadar nosi ime, ki naj bi ga ne kompromitiralo pred narodnostno večino. To velja za posameznika, kot za organizacijo, za podjetje kot za interesno dejavnost. Velja tudi za športno društvo.

Ob prirojeni alergiji velike večine večinskega naroda do javno zapisane slovenščine je kakršnokoli odmikanje z naše strani samo prilika, da smo zabrisani, da nas ni, da smo zakriti kot kužni madež. Z zunanjo simboliko bi se morali temu zoperstaviti in to tudi delamo. Kakor kdo. Oglejmo naslove slovenskih športnih društev na Goriškem v dinamiki razvoja.

Najstarejša so nastajala v času večjega pritiska in so si nadela nekoliko ali precej kamuflirana imena (Juventina, Olympia, Savogna-Sovodnje uradno Savogna). Po Slovenskih športnih igrah in Memorialih posvečenih M. Fileju smo ustanovili vrsto društev z zvenci slovenskimi imeni (Dom, Mladost, Hrast, Iskra, Brda, Vipava - ribiško društvo, Naš prapor); so pa tudi izjeme (Velox).

Nekateri športni odseki so si nadejali ime kar po prosvetnih oziroma kulturnih društvih (O. Župančič, Vipava, Danica, Briški grič, Dol/Poljane). Ta miselnost in nalet sta se še nadaljevala (Val, Soča, Mak), vmes pa so se začela pojavljati imena in oznake, ki so bile izraz denarne pomoči gospodarskih ustanov. Najprej so bile oznake vezane na ime matičnega društva, začele pa so se pojavljati tudi samostojno ne glede na matično društvo. Enkrat z razlago združitve dveh ali več društev, drugič zato, ker se matično društvo ni dovolj zanimalo za odsek, ki se je organizacijsko razbohotil, tretjič zaradi dinamičnega časopisnega sporočanja in potem, ker je baje tako bolj "figo". Ker smo v Gorici majhni, tišji in revnejši, je pojav komaj zaznaven v primerjavi s tržaško pokrajino.

Iz Savogna v Sovodnje

Zakaj jemljem toliko prostora Sovodnjam z vsesplošnim pojavom, če je pa stran posvečena temu društvu? Prvič zaradi tega, ker smo nekateri res naveličani samega branja postav, tehnik napadov in obrambe, zamenjav v tej in tej minuti, poškodb v tem in tem setu, prekrškov v tem in tem polčasu in radi vsaj v poletnem času prežeženo same osnove gibalnih dejavnosti, da posežemo v druge silnice in razmerja.

Drugič pa zaradi tega, ker so Sovodnje redek, če ne že edinstven primer ureditve in preimenovanja iz uradne Savogne v uradno Sovodnje. To se je zgodilo sicer že pred poldrugim letom, a prav je, da ne pozabimo takih svetlih primerov. Če je že vsesplošno sprejeto v manjšinski psihologiji, da si ne popravljamo priimkov, naj bi vsaj pazili na organizacije in društva, kjer se osebno ne izpostavljamo (če je že to izpostavljanje). Torej bravo za Sovodnje.

Društvena dejavnost

V minuli sezoni so pri društvu imeli samostojen nogometni odsek (očitno za fante) in žensko odbojko v povezavi z Domom pod oznako Dom-Agorest. V nogometu so premoogli tri moštva: člansko moštvo je nastopalo v 3. amaterski ligi, začetniki in cicibani pa vsakdo v svoji. Vseh nogometašev je bilo 62. Dekleta so sodelovala, po podatkih iz novembra meseca, v petih odbojgarskih moštvih.

K temu je treba dodati še rekreacijsko telovadbo za odrasle, ki pa ni potekala preko vse sezone predvsem zaradi odhoda vadiateljice, a tudi z razpoložljivostjo telovadnice ni bilo vse v redu. Dodatni dokaz, da infrastruktura vpliva na naraščanje dejavnosti in tudi v sovodnjski občinski telovadnici primanjkuje prostora in časa za vse želje in potrebe, ne da bi si delali utvar o treh vadbah tedensko vsaj za tekmovalna moštva višjih prvenstev.

Ob zgoraj navedenem pa je treba dodati še balinanje, ki se je »uradno« uokvirilo v društveno delovanje komaj v zadnjem času. Iztočna točka je vsekakor izgradnja balinarskih stez ob sovodnjskem kulturnem domu, ki je vzpodbudila marsikaterega domačina, da se je v večjo vno začel

posvetiti tej panogi. Rekreacijskemu igranju so sledila tudi tekmovanja in prirejanje turnirjev.

Potreba po splošni telesni vzgoji

V naslednji sezoni bo dejavnost ostala na enaki stopnji z majhnim dodatkom, da bi morala rekreacija potekati vso sezono. Mi dodajamo, da bi zelo radi videli in slišali, kako bo v prihodnji sezoni v Sovodnjah tudi splošna telesna vzgoja za osnovnošolce. Kam bomo pa šli po otroke, če jih je malo in če so že zavzeti z nogometom, kotalkanjem, miniodbojko in superminiodbojko? Saj ni nujno, da bi splošna telesna vzgoja trajala od septembra do junija.

Nič pa ne bi škodilo, če bi tudi v tem primeru prišlo do združitve (če smo ta pojav že tako mitizirali) in bi generacija osnovne šole skupaj nespecializirano vadila recimo septembra, oktobra in morda še novembra ter si pridobivala osnovne motorične sposobnosti ne glede na panogo (spretnost, hitrost, dinamično moč, boljše zaznavo prostora, ritma in telesa, obvladanje malega orodja). Bodočim odbojkaricam ne bo škodilo

popoldansko vadbo, ki je za mlajše najprimernejša, enostavno ni.

Z igriščem so v Sovodnjah verjetno na boljšem kot drugod (beri v Doberdobi in Štandrežu), saj imajo vse urejeno po predpisih. Za cibane potegne potrebne črte kar na glavnem igrišču počez, ker tako rešitev pravilnik nogometne zveze dovoljuje. Za potrebe "suhega treninga" oziroma za kondicijsko pripravo uporabljajo ali bi uporabljali telovadnico, če bo kaj ur na razpolago (rešitev za cibane sem že opisal).

Povezovanje navzven

Kako se društvo povezuje navzven? Poleg dejanske simbioze med športnim in istoimenskim kulturnim društvom v vasi ter z ostalimi organiziranimi oblikami dela v sovodnjski občini se nogometna moštva srečujejo tudi s sorodnimi skupinami in dejavnostmi na našem ozemlju in preko meje.

V zadnjih letih je vse več dogovaranja s Štandrežci in Doberdobci zaradi skupnih mladinskih moštev. Do prijateljskih in trening-srečanj prihaja z nogometaši iz Bilj, iz Škofje Loke (letos poleti praznuje NK Škofja Loka 60-letnico obstoja in je priredil priložnostni turnir, ki so se ga udeležili tudi Sovodnjci) in iz Mirna. V začetku poletja so sodelovali na turnirju cicibanov v Gabrjah, konec junija pa so še sami priredili nogometni turnir - Memorial v spomin nogometaša in prizadevnega organizatorja Antona Ferfolje, ki je umrl pred štiri leti. Stike imajo tudi s Korošci: na turnirju v Selah so zasedli prvo mesto pred Selami in Škofjo Loko. Da pa so pri društvu pripravljeni in imajo posluš tudi za druge pobude širšega značaja, je že skoraj samo po sebi umevno in zabeleženo v številnih člankih in poročilih.

Končno zabeležimo glede zunanjih stikov in prisotnosti, da sta letos dva društvena igralca igrala v izbranem moštvu Furlanije Julijske krajine na vsedravnem turnirju 3. amaterske lige.

Značilnosti društvenega okolja

Katere so značilnosti društvenega okolja z geografskega, upravnega, demografskega in socialnega vidika? Sovodnje se nahajajo 42 m nad morjem in cela občina meri 16,8 kv. km. Leta 1986 je na občinskem ozemlju živelo 1771 prebivalcev, v samem osrednjem naselju pa 837 (leta 1981). V res veliki večini so prebivalci slovenske narodnosti.

Če gledamo s športnega zornega kota, potem je treba k tem podatkom (dodajmo še povprečno gostoto 107) zabeležiti še prisotnost in delovanje kotalkaric in kotalkarjev na Peči (Vipava), ribičev (iz cele občine a pretežno iz Sovodnje), moške in ženske odbojke pri društvu Soča, o čemer bomo kaj napisali posebej, balinarjev (Danica z Vrha) in rekreacijskih dejavnosti, ki sežejo v planinstvo, mali nogomet, smučanje in motoristiko. S tem v zvezi dve besedi o Primotorju, ki beleži člane tudi od drugod, vendar je srž - poleg Štandreža - ravno v sovodnjski občini.

Če bi opravili raziskavo, ki bi pokazala, koliko občanov se v povprečju bavi s telesno kulturo, bi Sovodnje verjetno dosegle zelo visoko mesto na lestvici. In še nekaj podatkov: Sovodnjci so zaposleni v sekundarnih in terciarnih dejavnostih. Pravih kmetov niso več zabeležili že ob popisu leta 1974. Večina zaposlenih hodi na delo v Gorico, vendar je tudi doma precej obrtništva in kakšen manjši obrat. Javne stavbe so: župništvo, orožniška postaja v Sovodnjah in Gabrjah ter finančnih stražnikov v Rupi, šole v Sovodnjah, Rupi in na Vrhu, železniška postaja v Rubijah, cerkev v Sovodnjah, na Peči in na Vrhu, občinska telovadnica v Sovodnjah, pošta. Potem so tu še kulturni domovi v Sovodnjah in na Vrhu ter sedeži na Peči in v Gabrjah.

Organizirane oblike dela bomo zabeležili samo za osrednje naselje: v Sovodnjah je še kulturno društvo, šola Glasbene maticе, odsek glasbene šole Kogoj?, so krvodajalci, odsek Vsestranske zveze partizanov, taborniki, skavtje in Posojilnica.

DRUŠTVENA IZKAZNICA

Letnica rojstva: 1955.
Športne panoge, ki jih je društvo kdajkoli gojilo: nogomet, moška odbojka, ženska odbojka, splošna telesna vzgoja za otroke, rekreacija za odrasle.

Društveni sedež: Sovodnje, Kulturni dom.

Igrišča: Občinsko nogometno igrišče v Sovodnjah, občinska telovadnica.

Tekmovalna liga: 3. nogometna amaterska liga, začetniki, cicibani, ženska odbojka v združenem moštvu Dom-Agorest.

Število aktivnih športnikov leta 1988: 62 nogometašev in 25 odbojkaric.

Dosedanji predsedniki: Jožef Pelicon, Janko Cotič, Jožef Tomšič, Viljem Fajt, Davorin Pelicon, Darij Cotič, Jožef Peric, Marjan Devetak, Davorin Pelicon, Marjan Tomšič, Lucijan Fajt.

nekaj akrobatike (tudi kotalkarice so je potrebne), kotalkaricam ne bo škodila vadba odzivne moči in obvladanje žoge v premikanju, bodočim nogometašem ne more škoditi poznavanje piroet ali drže pri bagerju.

Dve vprašanji tehničnega značaja ostajata odprti za prihodnjo sezono. Napor, ki je pri nogometu potreben v zvezi s prevozi mlajših članov na vadbo in na tekme, je res precejšen. Tudi v Sovodnjah čutijo potrebo po kombiju kot kje drugod. Precej pomagajo starši.

Usposabljanje vadiateljev

Drugo vprašanje so usposobljeni vadiitelji, ki naj obvladajo slovenščino. Ne gre toliko za prvo moštvo, čeprav bi bilo hvalevredno tudi v tem primeru. Gre za mlajše skupine, kjer mora biti pristop istočasno tehnično in pedagoško na višku. Ta dva vidika si pri sovodnjskem društvu postavljajo. Zaupanje imajo glede tega v kader iz novogoriškega obmejnega področja, ki se je že izkazal.

Čez poletje si bodo prizadevali, da pride do zadovoljivih dogovorov in da bodo že poznani vadiitelji (in morda še kdo drug) na razpolago. Sicer pa na našem področju trenerjev za

Ženska postava Agoresta, ki je nastopila v prvenstvu C-2 lige

Med društvene dejavnosti sodi tudi ballmanje

Članska postava nogometašev Sovodnje

Sovodnjski cicibani, ki so zmagali goriško prvenstvo

Pripravil ALDO RUPEL
Uredil RUDI PAVŠIČ

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 3.500 - din, naročnina za za-
sebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 -
din, letno 320.000 - din, upokojenci mesečno
25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno
120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plača-
na vnaprej se med letom ne povša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovskih 1 modul (šir. 1 st. viš.
23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul
(šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglasi 760 lir
beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmr-
tnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele
Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem
oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-
688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri
podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

21. julija 1989

Omejene posledice letalske nesreče v Sioux Cityju rezultat prisebnosti in spretnosti pilota

Tragedijo v Iowi preživelo 176 potnikov

SIoux CITY (IOWA) — Že ob zori so bili na letališki progi v Sioux Cityju zbrani vsi oddelki tamkajšnje reševalne službe. Na delu so bili že od prejšnjega popoldneva, ko je strmoglavilo potniško letalo DC-10, v nočnih urah pa so morali reševalno akcijo prekiniti. Sicer pa niso imeli več veliko dela, saj so že pred nočjo rešili vse preživele, odnesli večino trupel, pogasili požar na letalu in našli obe črni skatli. Včeraj so v glavnem zaključili iskanje posmrtnih ostankov potnikov, ki niso preživeli padca letala.

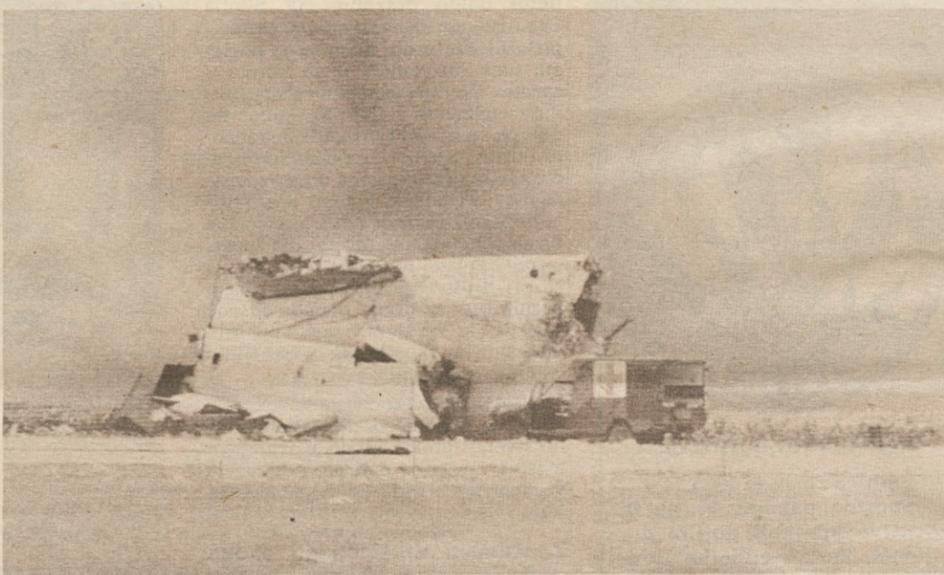
Nesrečo je vsekakor preživelo vseh enajst članov posadke ter 176 potnikov. Reševalci so že zbrali 67 trupel, pogrešajo pa 43 oseb, za katere najbrž ni več upanja, da bi kakorkoli preživele težko preizkušnjo. Število žrtev je sicer naraslo že v noči na četrtek, saj si je iz razbitin letala pomagalo kar 183 potnikov, od katerih jih je sedem podleglo težkim opeklinam in številnim zlomom.

Obračun letalske nesreče bi bil vsekakor lahko znatno težji. Na DC-10 je namreč opustil hidravlični sistem, ki je dejansko srčna žila vsakega letala. Če se pokvari hidravlični sistem, ostane pilot brez sleherne »tehnične« pomoči, brez podvozja, brez nosnega kolesa in smernega krmila. Pilot, ki je skrbel za polet iz Denverja v Chicago, pa je bil pravi veteran. Na potniških letalih je delal že dolgih 33 let, kar je za pilote precejšnja doba, in je bil zato izvrstno kos težki situaciji.

Najprej je menda prišlo do okvare na motorju. Ostanke enega od motorjev so namreč našli na nekem polju, kakih 120 kilometrov od kraja, kjer je letalo strmoglavilo. Prav padec motorja naj bi povzročil okvaro na hidravličnem sistemu, ki je v trenutku odpovedalo. Pilot je obvestil najbližje letališče, da se pripravlja na zasilen pristanek, pri tem pa ni imel na razpolago dovolj dolgih pristajalnih stez. Tako se je odločil za progo, na katero so med drugo svetovno vojno pristajali bombniki B-29. Od takrat je ni nihče več uporabil.

Ker je bil pilot brez običajnih tehničnih pripomočkov, si je izposodil pri kondorjih tehniko prostega pada. Na nebu je risal široke kolobarje, pri tem pa se je spuščal, ne da bi pridobival na hitrosti. Lahko je zavijal le na desno, ko se je spustil do zadovoljive višine pa je pripravil letalo na pristanek. Brez zavor in podvozja je bilo to skoraj neuresničljiv maneuver, ki pa mu je delno le uspelo. Letalo se je dotaknilo tal in se najprej razklalo na tri dele, ki so nato eksplodirali. Med prvo in drugo fazo »pristanka« pa je ostalo ljudem na krovu dovolj časa, da so si lahko rešili življenje. Če pomislimo na razplet padca, lahko sami sklepamo, kakko čudežno se je iz DC-10 izvleklo skoraj 200 ljudi. Letalska družba je priznala, da je pilot pravi heroj, temu pa je dodala, da je bilo letalo, staro 15 let, v odličnem stanju, saj so ga menda prav pred kratkim temeljito pregledali, čeprav je znano, da so letala DC-10 že tako preveč ostarela in odrabljena.

Na slikah (AP): DC-10 malo pred »pristankom«, ostanek letala in reševanje malega preživelega potnika

Kučanova popularnost raste Stanovnik pa je še vedno prvi

LJUBLJANA — Najnovejša raziskava slovenskega javnega mnenja je pokazala, da popularnost Milana Kučana med Slovenci nezadržno raste. Vendar pa si mora (za razliko od Slobodana Miloševića v Srbiji) to priljubljenost vseeno deliti z dvema ali tremi kolegi: na prvem mestu lestvice je še vedno Janez Stanovnik (s 66,5 točke), zato pa je zdaj Kučan z drugega mesta izrinil Jožeta Smoleta, ki je »zbral« 52,1 točke, medtem ko je četrti dr. Janez Drnovšek s 35,5 točke. Novi predsednik predsedstva SFRJ se je letos kot meteor prebil v vrh, kar je povsem razumljivo, saj je bil pred majskimi volitvami, ko je premagal Marka Bulca, skoraj neznan. Stabilnejši trend vzpona lahko opazimo pri Milanu Kučanu: medtem ko je leta dobil 1987 samo 11 točk, lani 27, se je letos prebil kar na drugo mesto.

Med opozicijskimi prvaki (oziroma alternativci, kot se jim v Sloveniji reče) so se najvišje povzpeli Igor Bavčar (peto mesto), »uvrščeni« pa so tudi Janez Janša (3,8 točke), Ivan Oman (1,6) ter Dimitrij Rupel (1 točka), medtem ko je mladinski predsednik Jože Škoič dobil 3,2 točke. Izmed upokojenih politikov sta se na lestvico uvrstila samo Franc Šetinc (1,4) in Stane Dolanc (1,4).

Na spisku nosilcev nesprejemljivih idej je seveda Slobodan Milošević absolutni zmagovalec (60,7 točke), sledi ta pa mu Stane Dolanc (4,8) in Miroslav Šolevič (4,4).

Zanimivo je, da je predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan požel nekajkrat več točk oziroma simpatij kot organizacija, ki jo vodi. Kar 67 odstotkov anketirancev namreč meni, da ima partija srednji do zelo majen

ugled, petina pa celo misli, da sploh nima ugleda. Tako se bo moral priljubljeni komunistični prvak v prihodnje poglobljeno lotiti tega razkoraka v priljubljenosti, medtem ko se bo Janez Stanovnik brzkone najbolj zamislil nad podatkom, da večina Slovencev meni, kako so slovenski politiki v Beogradu premalo odločni in prevečkrat popuščajo.

Kljub vsemu pa Slovenci nikakor ne bi držali križem rok, če bi jim kdo od zunaj, recimo »protibirokratski revolucionarji«, skušali odstaviti njihovo vodstvo. Skoraj 18 odstotkov ljudi je izjavilo, da bi se uprli ne glede na posledice, 54 bi se jim ogorčeno postavilo po robu, 16 odstotkov je neodločnih, 11 procentov pa je takšnih, ki bi disciplinirano ubogali. Ne glede na številne atere in govorce v zvezi z možnostmi vojaškega puča le petina Slovencev verjame, da je to res možno. (Z. Š.)

Kashoggiju še ni uspelo »kupiti« svoje prostosti

NEW YORK — Newyorški sodniki so zavrnili prošnjo savdskega podjetnika Adnana Kashoggija za izpustitev iz zapore s kavčico. Njegovo prošnjo bodo na zahtevo branilcev še enkrat proučili 27. julija, saj je Kashoggi prostovoljno pristal na ekstradicijo iz Švice, kjer je bil zaprt od 18. aprila.

Delo branilcev ne bo lahko, čeprav Kashoggi tvega majhno kazen v primerjavi s prekrški, ki jih je zagrešil v glavnem skupaj z bivšim filipinskim diktatorjem Marcosom in njegovo soprogo Imeldo. Marcosu je namreč pomagal prenesti v ZDA za kakih 140 milijard lir dragocenosti in premičnin, ki so bile državna last, poleg tega pa je podprl njegov načrt, da iz Metropolitan Museuma v Manili odnese več dragocenih eksponatov, predvsem slik. Kashoggi sam pa je menda v Združenih državah vodil nezakonite posle, ki so mu navrgli več kot 350 milijard lir. Savdski petičnež je na prvih mestih seznama svetovnih bogatašev, znan pa je tudi zaradi nekaterih vojaških kupčij, ki so pozneje prišle na dan v aferi Irangate.

Prevrnil se je nevaren tovor

BOCEN — Na brenerski avtocesti približno 20 kilometrov od Bocna se je prevrnil nemški tovornjak, ki je prevažal nevarne kemikalije. Tovor je bil namenjen v neko tovarno gume v Brescii, vozniku tovornjaka pa je postalo med vožnjo slabo; nerodno je zapeljal na bankino in se prevrnil. Samo brezhibni embalaži tovora se je treba zahvaliti, da se na videz banalna nesreča ni spremenila v pravo ekološko katastrofo. Tovornjak je namreč prevažal organske perokside, ki se v stiku z vodo prav lahko spremenijo v nevaren eksploziv.

Nikelj v ceneni bižuteriji lahko škodi zdravju kože

RIM — Bižuterija je skoraj nepogrešljiv modni dodatek, je pa lahko tudi nevarna zdravju. Dermatološka klinika S. Maria e S. Gallicano iz Rima je 1.800 študentkam iz raznih mest poslala vprašalne pole, katerih vprašanja so se nanašala na spremembe, ki jih posameznice opažajo pri nošenju bolj ali manj cenениh uhanov. Anketa je pokazala, da kar 62 odstotkov teh deklet trpi za kožnimi nevspečnostmi, nekaj izjem pa tudi za nevarnimi dermatozami.

Preiskave v laboratoriju so dokazale, da je teh sitnosti kriv nikelj, ki se ga oblikovalci bižuterije poslužujejo kar z veliko žlico. Nikelj ima to lastnost, da v stiku s snovmi, ki jih izloča vrhnjica in z znojem povzroči okvare na koži, ki velikokrat niso ravno zanemarljive. Z vztrajnim nošenjem uhanov joni niklja pronicajo tudi v globlje sloje kože in s časom povzročijo alergije in celo huda patološka stanja. Alergija se pojavi najprej z rahlim srbenjem, s časom se na mešičkih pojavijo krastice, ki srbenje še povečajo.

Dermatologi so naredili laboratorijske poskuse z 10 primerki uhanov in umetno pridobljenim znojem. Najbolj ceneni uhani so že po 12 urah sprožili veliko količino niklja in sicer 92,9 mikrograma, uhani, ki vsebujejo manj niklja pa so ga sprožili 54 mikrogramov. Zanemarljivo reakcijo je imel samo en par dražjih uhanov. Z dokazi v roki dermatologi priporočajo nošenje zlatih in srebrnih uhanov, ki so sicer dražji, a neoporečni, ženskam, ki jim bižuterija povzroča kakršnokoli kožno reakcijo pa odločno odsvetujejo, da si ušesne mešičke prebodejo. Pri takih subjektih bi namreč bila reakcija niklja v neposrednem stiku z globljimi sloji kože huda.

Gozdni požari pestijo Francijo

PARIZ — Francoske oblasti skrbijo ognjena stihija, ki že nekaj dni uničuje gozdove širom po Franciji. Najhuje je v Medocu pri jezeru Lecanau, kjer so v sredo evakuirali 3 tisoč turistov iz nekega kempinga pri Le Porgeju. Včeraj pa so s tega območja izselili še 5 tisoč ljudi, saj ogenj že ogroža nekaj vasi. Oblasti so na prizadeto območje poslale sedem protipožarnih letal, med katerimi sta tudi dva canadaira, in 300 gasilcev. V Bordeaux so včeraj poslali vojsko, ki bo pomagala gasilcem in prostovoljcem pri gašenju požara. Vsi pa upajo, da bo v prihodnjih urah deževalo. Požarom je poleg človeške malomarnosti botrovala predvsem suša. Meteorološke napovedi pa niso spodbudne. Jugozahodno Francijo bi morala preiti nevihtna fronta, če pa bo padavine spremljal veter, bodo te le malo pomagale.

Na slikah (AP): pri Le Porgeju se z vodnimi curki borijo proti plamenom